

## บทที่ 2

### แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวประเภทอาชญากรรมในมุมมองของประชาชน เพื่อพัฒนาการนำเสนอข่าวในยุคที่วิถีดิจิทัล" ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งหัวข้อได้ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข่าว และการนำเสนอข่าวอาชญากรรม
5. แนวคิดและทฤษฎีการนำเสนอข่าวยุคที่วิถีดิจิทัล
6. แนวคิดด้านการพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวยุคที่วิถีดิจิทัล
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### แนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demography) เป็นข้อมูลปฐมภูมิของแต่ละคน :ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานประเภทหนึ่ง ที่มีความสำคัญ พฤติกรรมการสื่อสาร และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้รับสาร อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ และภูมิลำเนา ของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป และปัจจัยที่แตกต่างกันเหล่านี้ ส่งผลทำให้คนเราเกิดประสบการณ์ ค่านิยม และทัศนคติที่แตกต่างกันออกไป โดยปรเมะ สตะเวทิน (2546, หน้า 105) กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์สามารถแบ่งออกเป็นหลาย ที่แตกต่างกันดังนี้

1. เพศ (Sex) จากการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมาก ทั้งในด้านความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ผู้หญิงมักถูกชักจูงได้ง่ายกว่า ผู้ชายจะใช้เหตุผลมากกว่าผู้หญิง และผู้ชายจดจำข่าวได้มากกว่าผู้หญิง แต่ผู้หญิงเป็นเพศที่ยังจิตใจของคนได้ดีกว่าผู้ชาย และจากการวิจัยยังพบว่า ผู้ชายมีความสามารถในการคาดคะเนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้แม่นยำน้อยกว่าผู้หญิง ความแตกต่างอีกด้านระหว่างผู้หญิงและผู้ชายคือ ผู้หญิงมักจะโทษตัวเองเมื่อความผิดพลาดเกิดขึ้น ในขณะที่ผู้ชายมักโทษคนอื่นหรืออุปสรรค แต่จะไม่โทษตัวเอง ความแตกต่างระหว่างเพศทำให้บุคคลมีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกัน

กล่าวคือ เพศหญิงมีแนวโน้มและความต้องการที่จะส่ง และรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายไม่ได้มีความต้องการที่จะส่งสารเพียงอย่างเดียว แต่ต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นจากการรับข่าวสารนั้นด้วย ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมาก ในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาท และกิจกรรมของคนทั้งสองเพศไว้แตกต่างกัน ผู้หญิงมีจิตใจอ่อนไหว หรือเจ้าอารมณ์ ถูกชักจูงได้ง่าย และหยั่งถึงจิตใจของคนได้ดีกว่าผู้ชาย ในขณะที่ผู้ชายใช้เหตุผล และจดจำข่าวสารได้มากกว่าผู้หญิง

2. อายุ (Age) อายุเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้คนมีความเหมือนหรือแตกต่างกันในด้านความคิด พฤติกรรม โดยทั่วไปคนที่มีอายุน้อยมักมีความคิดเสรีนิยมมากกว่าคนที่มีอายุมาก ในขณะที่คนที่มีอายุมากมักมีความคิดอนุรักษมากกว่าคนที่มีอายุน้อย มักยึดถืออุดมการณ์ มีความใจร้อน มองโลกในแง่ดี ขณะที่คนอายุมากมักเป็นคนที่ยึดถือการปฏิบัติ มีความระมัดระวัง มองโลกในแง่ร้าย เนื่องจากประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านยุคต่างๆ ตลอดจนมีความผูกพันที่ยาวนาน มีผลประโยชน์ในสังคมมากกว่า นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งกำหนดความแตกต่างในเรื่องการชักจูง ซึ่งการวิจัยทางจิตวิทยาพบว่า คนมีอายุมากขึ้นโอกาสที่คนจะเปลี่ยนใจ หรือถูกชักจูงจะน้อยลง เพราะคนที่มีวัยต่างกัน มักมีความต้องการในสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไปด้วย รวมถึงลักษณะของการใช้สื่อมวลชนก็แตกต่างกัน คนที่มีอายุมากใช้สื่อสารมวลชนเพื่อแสวงหาข่าวสารมากกว่าความบันเทิง คนที่มีอายุมากมักอ่านจดหมายถึงบรรณาธิการข่าวการเมืองมากกว่าเรื่องตลก ในขณะที่คนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ไม่นิยมอ่านบทบรรณาธิการ

3. การศึกษา (Education) ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป เช่น คนที่การศึกษาสูงจะได้เปรียบในการเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะสามารถเข้าใจสารได้ดี เป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐาน หรือเหตุผลมาสนับสนุนเพียงพอ ในขณะที่คนมีการศึกษาน้อย มักจะใช้สื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ หากผู้มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอก็จะใช้ทั้งสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ แต่หากมีเวลาจำกัดผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะแสวงหาข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มากกว่าจากสื่อประเภทอื่น ซึ่งทาง ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2550, หน้า 236-238) ยังได้ขยายความต่ออีกว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้สูงกว่า จึงมีแนวโน้มที่จะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมากกว่า

4. อาชีพ (Occupation) อาชีพของแต่ละบุคคลนำไปสู่ความจำเป็น และความต้องการสินค้า บริการที่แตกต่างกัน เช่น ข้าราชการจะซื้อชุดทำงาน และสินค้าที่จำเป็น นักธุรกิจจะซื้อสินค้าเพื่อสร้างภาพพจน์ให้กับตนเอง เป็นต้น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2550, หน้า 236-238)

5. รายได้ (Income) หรือสถานภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Circumstances) สถานภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล ส่งผลกระทบต่อสินค้าและบริการที่ตัดสินใจซื้อ สถานภาพเหล่านี้ประกอบด้วย รายได้ การออมทรัพย์ อำนาจการซื้อ และทัศนคติเกี่ยวกับการจ่ายเงิน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2550, หน้า 236-238)

6. ค่านิยมและรูปแบบการดำรงชีวิต (Value and Lifestyle) ค่านิยม หรือ คุณค่า หมายถึง ค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนรูปแบบการดำรงชีวิต หมายถึง วิธีการดำรงชีวิต ซึ่งแต่ละบุคคลใช้เวลา ความสนใจ และความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเขา (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2550, หน้า 236-238)

นอกจากนี้ปัจจัยทางด้านประชากร ยังมีผลต่อลักษณะอื่นๆ อีก ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ โดยอยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ภูมิภาค อาจจะมีผลต่อความคิด ทัศนคติ รวมถึงพฤติกรรมในการเปิดรับชมข่าว ประเภทอาชญากรรม เนื่องจากลักษณะเพศหญิง และเพศชาย ที่มีคุณลักษณะส่วนตัวที่แตกต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าเพศหญิงมีอารมณ์อ่อนไหว คล้อยตามได้ง่าย อาจจะเป็นส่วนที่จะกระตุ้นให้เพศหญิงรู้สึกมีส่วนร่วมในข่าวมากกว่าผู้ชาย ขณะเดียวกัน อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ก็มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารอาชญากรรมได้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ผู้ที่มีอายุมากกว่า และมีการศึกษาสูงที่กำลังรับชมข่าวการถูกหลอกให้โอนเงิน จะสามารถแยกแยะข่าวที่กำลังรับชมได้ว่าสามารถนำไปเป็นสิ่งเตือนภัย ไม่ควรหลงเชื่อ หากถูกหลอกให้โอนเงินในลักษณะเดียวกัน แต่หากคนที่มีการศึกษาต่ำกว่า อาจตกเป็นเหยื่อหลงโอนเงินให้มิจฉาชีพได้ สาเหตุ อาจจะเป็นเพราะไม่สามารถทำความเข้าใจกับข่าวที่กำลังรับชม จนไม่สามารถตีความนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เป็นต้น จึงมีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวประเภทอาชญากรรมในมุมมองของประชาชน เพื่อพัฒนาการนำเสนอข่าวในยุคที่วิดิทัศน์ได้

## แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

ข่าวสารถือเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ ทำให้ความต้องการในการรับข่าวสารเพิ่มมากขึ้น เมื่อคนนั้นต้องการข้อมูลในการสนับสนุน หรือตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ขณะเดียวกัน ข่าวสารยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้รับข่าวสารสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ และมีความทันสมัยเข้ากับโลกยุคปัจจุบันที่เกิดขึ้นได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ ชาร์ลส์ เค อัทคิน (Charles K. Atkin, 1973, p.208) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวสารมาก ย่อมเป็นผู้ที่มีหูตากว้างไกล มีความรอบรู้ เป็นผู้ที่มี

ความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมต่างๆ และเป็นคนที่หันต่อเหตุการณ์มากกว่าผู้ที่เปิดรับข่าวสารน้อย

การเลือกรับข่าวสารของผู้ใดผู้หนึ่ง เป็นสิ่งที่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมการสื่อสารของแต่ละคนได้ว่าแตกต่างกันอย่างไร ทั้งทางสภาพส่วนบุคคล รวมถึงสภาพจิตวิทยา รวมถึงยังส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสาร โดยมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Exposure) ที่แตกต่างกันออกไปอีกด้วย

โจเซฟ ที แคลปเปอร์ (Joseph T. Klapper., 1960, p.19-25 อ้างถึงใน เสรี วงษ์มณฑา 2542, หน้า 17) ได้อธิบายไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ประกอบไปด้วยการกลั่นกรอง 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเลือกเปิดรับข่าวสาร (Selective Exposure) ถือเป็นด่านแรก ของการเลือกช่องทางสื่อสาร ว่าบุคคลใดจะเลือกเปิดรับสื่อ หรือข่าวสารจากแหล่งสื่อสารที่มีด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ดิจิทัลช่องใดช่องหนึ่ง หรือการเปิดรับข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่ง ตามความสนใจ และความสะดวกของบุคคลนั้น ขณะเดียวกันทักษะ และความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของแต่ละคนก็แตกต่างกัน บางคนมีความถนัดในการเปิดรับชมภาพข่าว และฟังเสียงเล่าข่าวของผู้ประกาศ หรือผู้สื่อข่าว มากกว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ หรือรับฟังทางวิทยุ เป็นต้น

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้รับข่าวสาร จะเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดนั้น มักจะเลือกตามความสนใจ ความคิดเห็น เพื่อเป็นการสนับสนุนทัศนคติที่มีอยู่เดิม และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความเข้าใจทัศนคติ หรือความรู้ที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดความไม่สบายใจ หรือเกิดภาวะไม่สมดุลทางด้านจิตใจ

3. การเลือกรับรู้และตีความ (Selective Perception and Interpretation) โดยหลังจากที่แต่ละบุคคลมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ไม่ได้หมายความว่า จะรับรู้ข่าวสารนั้นทั้งหมดเสมอไป เพราะส่วนใหญ่คนเรามักเลือกเปิดรับ และตีความหมายของข่าวสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความคาดหวัง ความต้องการ ทัศนคติ แรงจูงใจ หรือสภาวะทางด้านจิตใจ และอารมณ์ความรู้สึก ดังนั้นแล้ว แต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะบุคคลนั้นๆ ซึ่งอาจส่งผลทำให้ข่าวสารบางประเด็นถูกตัดทิ้งไป หรืออาจทำให้เกิดการบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร ให้ไปในทิศทางที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลนั้นด้วย

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) แต่ละคนมักเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความต้องการ ทัศนคติ และความสนใจของตัวเอง มักจะไม่นำไปถ่ายทอดในส่วนที่ตัวเองไม่สนใจ

ไม่เห็นด้วย หรือเป็นเรื่องที่ไม่ตรงกับความคิดเห็นของตัวเอง โดยส่วนใหญ่ข่าวสารที่จะเลือกจดจำมักเป็นเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริม หรือสนับสนุนความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อที่มีอยู่เดิมแล้ว ให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในอนาคต หรืออาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้ง หรือมีสิ่งทำให้เกิดความไม่สบายใจ

ขณะที่ Siegel, Larry j. (2011) ได้ระบุว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวขึ้นอยู่กับความน่าสนใจของการนำเสนอ ข่าวอาชญากรรมที่ทำให้เกิดความรู้สึกกลัวกับกำลังอ่านนวนิยายที่ประกอบไปด้วยตัวละครที่มีชีวิตจริง ถือเป็นความโดดเด่นของข่าวอาชญากรรมให้มีความแตกต่างจากข่าวชนิดอื่น ตลอดจนชี้แนะให้นักสื่อสารมวลชน โปรดพึงระมัดระวังในการเล่าข่าวชนิดนี้ให้มาก (เบญจวรรณ ภูมิแสน เบคเกอร์ และเริงศักดิ์ ทองแก้ว, 2551) เนื่องจากอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลนั้น ประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความต้องการ ทักษะคิดและค่านิยม เป้าหมาย ความสามารถในการใช้ประโยชน์ ลีลาในการสื่อสาร สภาวะ ประสบการณ์และนิสัยของผู้รับ ข่าวสารนั่นเอง

ด้านทอดด์ ฮันท์ และเบรนท์ รูเบน (Todd Hunt and Brent d. Ruben, 1993, p. 65 อ้างถึงใน ประมะ สตะเวทิน, 2541 หน้า 122-124) ได้อธิบายไว้ในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารข้อมูล ดังนี้

1. ความต้องการ (Need) ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอีกปัจจัยหนึ่งในการเลือกของมนุษย์ เป็นความต้องการทั้งทางด้านกาย และความต้องการทางด้านจิตใจ ในระดับความต้องการที่สูง และระดับต่ำ ถือเป็นตัวกำหนดในการเลือกของมนุษย์ เพื่อสนองความต้องการของตัวเอง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข่าวสารที่ตรงกับความต้องการ ทั้งยังเป็นการแสดงถึงความมีรสนิยม ให้เกิดการยอมรับของคนในสังคม นำมาซึ่งความพึงพอใจ

2. ทักษะคิดและค่านิยม (Attitude and Values) ทักษะคิด หมายถึง ความชื่นชอบในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น ส่วนค่านิยม หมายถึง หลักการพื้นฐานที่เรายึดถือ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกว่าเราควรทำหรือไม่ควรทำอะไร ด้านความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและคน ซึ่งทักษะคิดและค่านิยมล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การตีความ รวมถึงการเลือกจดจำ

3. เป้าหมาย (Goal) มนุษย์ย่อมมีเป้าหมาย รวมถึงกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน โดยแต่ละคนกำหนดขึ้นเอง ซึ่งเป้าหมายจะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การตีความ และจดจำที่แตกต่างกันเพื่อตอบสนองเป้าหมายของตนเอง

4. ความสามารถ (Capability) ความสามารถของมนุษย์จะเกี่ยวข้องกับเรื่องหนึ่งเรื่องใด รวมทั้งความสามารถด้านภาษา ย่อมมีอิทธิพลในการเลือกรับข่าวสาร ที่ความหมาย และเก็บเนื้อหาของข่าวนั้นๆ

5. การใช้ประโยชน์ (Utility) โดยปกติคนเราจะให้ความสนใจ มีความพยายามในการทำ ความเข้าใจ และจดจำข่าวสารที่สื่อนำไปเสนอให้ประโยชน์ได้เท่านั้น

6. สไตล์ในการสื่อสาร (Communication Style) การเป็นผู้รับสารส่วนหนึ่ง ขึ้นอยู่กับสไตล์ ท่าทางในการสื่อสาร คือความชอบ หรือไม่ชอบสื่อบางประเภท เพราะบางคนอาจชอบในการรับ สื่อผ่านการดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือพิมพ์ หรือบางคนอาจชอบรับสื่อโดยการฟังวิทยุ เป็นต้น

7. สภาพ (Context) หมายถึงบุคคล เวลา สถานที่ ช่วงเวลา ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ล้วนมี อิทธิพลโดยตรงต่อการเลือกรับสื่อของผู้รับสาร และมีอิทธิพลต่อการตีความ และการเลือกจดจำ

8. ประสบการณ์ และนิสัย (Experience and Habit) ผู้รับสารแต่ละคนมักจะมีนิสัยในการ เปิดรับข่าวสารที่มีผลมาจากประสบการณ์ในการรับข่าวสาร ซึ่งสามารถพัฒนาความชอบสื่อแต่ละ ประเภท รายการแต่ละรายการ รวมถึงสามารถเลือกใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง สนใจข่าวใดข่าวหนึ่ง ตีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง และเลือกจดจำข่าวสารที่ไม่เหมือนกัน

ขณะที่ขวัญเรือน กิติวัฒน์ (2531, หน้า 23-26) อธิบายไว้ในปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีการ เปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ และจิตวิทยาส่วนบุคคล ระบุไว้ว่า แต่ละคนมีความแตกต่าง เฉพาะตัวทั้งด้านโครงสร้าง และจิตวิทยา ซึ่งเป็นผลมาจากลักษณะการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การ ดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความคิด ทักษะสติปัญญา ตลอดจน การรับรู้ และการจูงใจ

2. ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม แต่ละคนมักยึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนเอง อาศัยอยู่ เพื่อใช้ในการอ้างอิงการตัดสินใจ แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มักจะคล้ายตามกลุ่ม ในแง่ ของพฤติกรรม ความคิด และทัศนคติ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร จากลักษณะต่างๆ ของแต่ละบุคคลไม่ ว่าจะเป็นเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ก่อให้เกิดความคล้ายคลึงของการเปิดรับเนื้อหาของ การสื่อสาร รวมไปถึงตอบสนองต่อเนื้อหาที่ไม่แตกต่างกันอีกด้วย

ทั้งนี้ ชรามม์ วิลเบอร์ (Schramm, Wilbur., 1973, p.121-122) ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบ ด้านอื่น ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกรับข่าวสารของแต่ละบุคคล ได้แก่

1. ประสบการณ์ ถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้ผู้รับสารแสวงหาข้อมูลที่แตกต่างกัน
2. ภูมิหลังที่แตกต่างกัน ส่งผลทำให้แต่ละคนมีความสนใจที่แตกต่างกัน
3. การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสารที่ผู้รับสารแสวงหาในการตอบสนองของความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่ง
4. สภาพแวดล้อม และการศึกษา ส่งผลทำให้เกิดความแตกต่างด้านพฤติกรรมในการเลือกรับสาร
5. บุคคลิกภาพ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติ พฤติกรรม และการโน้มน้าวจิตใจ ในการเปิดรับสารที่แตกต่างกันออกไป
6. ทัศนคติ ถือเป็นตัวกำหนดทิศทางการเปิดรับ และสนองตอบต่อสิ่งเร้า หรือข่าวสารนั้นๆ
7. ความสามารถในการรับสาร เกี่ยวข้องกับสภาพร่างกาย และจิตใจ มีผลทำให้พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน
8. อารมณ์ของผู้รับสาร มีผลต่อการเข้าใจความหมายของข่าวสาร ซึ่งอาจเป็นปัญหาอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของข่าวนั้นได้

นอกจากนั้น ชรามม์ วิลเบอร์ (Schramm, Wilbur., 1973, p.121-122) ได้อธิบายถึงหลักการทั่วไปในการเลือกความสำคัญของข่าวสาร ว่าขึ้นอยู่กับการใช้ความพยายามน้อยที่สุด และผลที่ได้อยู่ในรูปแบบของสูตรการเลือกรับข่าวสาร ดังนี้

$\text{การเลือกรับข่าวสาร} = \frac{\text{สิ่งตอบแทนที่คาดหวัง}}{\text{ความพยายามที่ต้องใช้}}$
---

จากสูตรในเบื้องต้น จะเห็นว่าบุคคลมีแนวโน้มในการเปิดรับข่าวสารที่ใช้ความพยายามน้อย เช่น ข่าวที่เกิดขึ้นใกล้ตัว สามารถเลือกรับได้ง่าย และมีสาระประโยชน์ต่อเราเอง ในการเลือกข่าวอาจมีสาเหตุด้านอื่นประกอบ เช่น ประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ความสามารถ ตลอดจนสภาวะทางสังคม และสภาวะทางด้านจิตใจร่วมด้วย แม้ว่าแต่ละบุคคล จะมีพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน รวมถึงมีความต้องการในการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปแต่ละคนจะมีการเปิดรับข่าวสารด้วยกัน 2 ลักษณะด้วยกัน ดวงฤทัย พงศ์ไพฑูรย์ (2544) ได้อธิบายไว้ ดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ส่วนใหญ่ผู้รับสารมักเกิดความคาดหวังว่าการบริโภคข่าวสารนั้น จะช่วยตอบสนองความต้องการ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมบางอย่างได้ ซึ่งการเลือกบริโภคสื่อ นั้น จะขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ ความต้องการของผู้รับสาร เพราะแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์ รวมถึงความตั้งใจในการใช้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน

2. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ซึ่งสื่อบุคคลในที่นี้ หมายถึง ตัวบุคคลที่นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังผู้บุคคลหนึ่ง โดยวิธีการในการติดต่อระหว่างบุคคลที่มีปฏิกริยาตอบโต้กัน ซึ่งโรเจอร์ส และชูเมเกอร์ (Rogers E. & Shoemaker F., 1971, p.101) ได้อธิบายไว้ในกรณีที่ต้องการให้บุคคลหนึ่งยอมรับสารนั้น ควรที่จะใช้วิธีการสื่อสารระหว่างบุคคล และใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร ซึ่งจะมีประโยชน์ในกรณีที่ผู้ส่งสารคาดหวังให้ผู้รับสาร เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ชัดเจน นำมาสู่การตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจ

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ข่าวสารถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ ไม่แตกต่างจากปัจจัยอื่น ในการนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ ยิ่งบุคคลนั้นเกิดความไม่มั่นใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ย่อมต้องการเปิดรับข้อมูลข่าวสารมากขึ้น โดยไม่ถูกจำกัดว่าเป็นการเปิดรับสื่อชนิดใด อาทิ สื่อมวลชน สื่อบุคคล อย่างไรก็ตามแต่ละบุคคลจะเปิดรับข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจ เนื่องจากทุกวันนี้มีข่าวสารเกิดขึ้นมากมาย จึงทำให้เกิดกระบวนการรับข่าวสารมากขึ้น ขณะเดียวกันแต่ละบุคคลจะมีหลักเกณฑ์ในการเลือกรับข่าวสารที่แตกต่างกัน ตามลักษณะเฉพาะตัว สภาพแวดล้อมในสังคม รวมถึงตามวัตถุประสงค์ความต้องการ การเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลทำให้พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกันออกไปด้วย

## แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อ

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ (2550, หน้า 558-559) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อ (Media Influences) ว่าสื่อถือว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากในสังคมปัจจุบัน เพราะเป็นตัวเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารความรู้ จึงทำให้สื่อมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้รับสาร และย่อมส่งผลต่อผู้รับสารตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ (Intended Consequence) หรือที่ไม่ได้ตั้งใจ (Unintended Consequence) ทั้งนี้สามารถได้เป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย

1. ระดับปัจเจกบุคคล หมายถึง ผลกระทบในด้านความรู้ (Knowledge) ความคิดเห็น (Opinion) และความรู้สึก (Affection) อาทิ เด็ก และเยาวชนที่รับสื่อประเภทใดประเภทหนึ่งมากเกินไป จนทำให้ขาดการติดต่อกับบุคคล และโลกภายนอก และอาจนำไปสู่การครอบงำโดยสื่อได้โดยง่าย



2. ระดับกลุ่ม หรือองค์กร หมายถึง การสร้างวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มคนต่างๆ ที่ทำให้เกิดความแปลกแยก

3. ระดับสถาบันทางสังคม คือ สร้างความเสื่อมเสีย และความรู้สึกเชิงลบต่อสถาบันหลักของสังคม

4. ระดับสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง การสร้าง หรือตอกย้ำค่านิยมและทัศนคติทั้งที่ดีและไม่ดีให้เป็นที่ยอมรับ หรือคงอยู่ต่อไป

ขณะที่ นิสา ชูโต (2530, หน้า 37) ระบุว่า นอกจากนี้ประเด็นเรื่องอิทธิพลของสื่อต่อผู้รับสารที่เป็นเด็กและเยาวชน ยังมีศึกษาวิจัยและนำเสนอให้เห็นในแง่มุมที่หลากหลายมิติ โดยเฉพาะผลกระทบทางด้านลบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการชักนำความคิดเห็น การสร้างค่านิยม และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ เช่น

1. ด้านสุขภาพของเด็ก จะเกี่ยวข้องกับสมรรถภาพทางร่างกายและโภชนาการ
2. ด้านพฤติกรรมของเด็ก คือ การสร้างนิสัยที่ไม่ดีการเลียนแบบและสร้างสมพฤติกรรมก้าวร้าว และการไม่สามารถปรับตัวได้ (อ้างถึง ไน มยรี จารุปาน, 2535)
3. ด้านการพัฒนาสติปัญญา หมายถึง การขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิด การแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล ความรู้สึกชินชาต่อความก้าวร้าว (Cline, V. B., Croft, R. G., & Courier, S., 1973)
4. ด้านวัฒนธรรม ทัศนคติ ค่านิยม ซึ่งจะรวมถึงการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม การสร้างค่านิยมเชิงวัตถุนิยม เป็นต้น นอกจากนี้ The Nation Television Violence Study (1996) ในสหรัฐอเมริกา ยังได้อธิบายถึงชนิดของความรุนแรงในสื่อ ว่าเป็นปัญหาพิเศษที่มีผลกระทบต่อผู้รับสารที่เป็นเด็ก เพราะทำให้เด็กเกิดความคิดในเรื่องการประเมินค่าความรุนแรงต่ำกว่าความเป็นจริง ได้แก่ Unpunished Violence คือ ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องในด้านอาชญากรรม หรืออาชญากรผู้ที่ไม่ถูกลงโทษ หรือถูกลงโทษ เฉพาะตอนจบของเรื่อง Painless Violence หมายถึง ความรุนแรงที่ไม่ทำให้เจ็บปวดรุนแรง บาดเจ็บ หรือตายได้ Happy Violence คือ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในการ์ตูนสำหรับเด็ก ซึ่งตัวละครหลายครั้งที่ถูกทำให้เจ็บ แต่นั่นอาจกลายเป็นจุดด้านความตลกขบขัน และ Heroic Violence คือ ความรุนแรงที่ถูกใช้โดย "คนดี" (Good Boy) ด้วยเหตุผลที่ดี (เพื่อปกป้องคนบางคนหรือ ช่วยโลก)

ข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าสื่อโทรทัศน์ มีอิทธิพลอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับเด็ก หรือเยาวชน และอาจสร้างตัวอย่างในทางลบ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะเห็นได้จากรายการที่นำเสนอเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่น ความก้าวร้าว รุนแรง ทั้งทางด้านพฤติกรรม และ

ภาษา การใช้ยาเสพติด การเล่นเกมพนัน หรือการกระทำด้านเพศ ลามกอนาจาร ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอข้างต้นอาจมีอิทธิพลต่อมุมมอง และทัศนคติในการมองโลก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดต่อร่างกาย หรือต่อชีวิตของผู้ต้องขัง ซึ่งระบุไว้ว่าสื่อเป็นปัจจัยที่มีผลให้กระทำความผิด (พวงทอง เครือมังกร และคณะ, 2551, หน้า 1) นอกจากนี้ ยังระบุถึงประเด็นความรุนแรง และการเลียนแบบพฤติกรรมของเด็กที่เกิดจากการรับสื่อ ซึ่งสามารถสื่อให้เห็นได้จากเหตุการณ์ที่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ และถูกเสนอผ่านจอโทรทัศน์บ่อยครั้ง เช่น ข่าวเด็กหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผูกคอกกับชื่อบ้าน โดยมีข้อสันนิษฐานว่า อาจลอกเลียนแบบพฤติกรรมจากนั้นมาจากละครเรื่องปีแก้วนางหงส์ เป็นต้น

## แนวคิดและทฤษฎีด้านข่าวอาชญากรรม

“ข่าว” มีคำนิยามความหมายของข่าวเกิดขึ้นมากมาย ขึ้นอยู่กับมุมมอง และประสบการณ์ของแต่ละคน แต่จนถึงทุกวันนี้ ยังไม่มีใครสามารถให้คำนิยามที่ตายตัวได้ หรือให้คำจำกัดความในแบบที่สมบูรณ์ได้ ทั้งนี้มีนักวิชาการด้านสื่อมวลชน และวารสารศาสตร์ รวมถึงนักวิชาชีพด้านสื่อ ต่างยอมรับว่าข่าว ถือเป็นหัวใจหลักของสื่อมวลชน (ปรมะ สตะเวทิน, 2546, หน้า 55) โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ด้านสื่อมวลชน

สิริทิพย์ ชันสุวรรณ (2555, หน้า 81) ได้ให้นิยามของคำว่า “ข่าว” ไว้ว่า การรายงานสถานการณ์ เหตุการณ์ หรือการรายงานความคิดเห็นของผู้รายงานข่าว และกองบรรณาธิการ ซึ่งทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของสาธารณชน ภายใต้การพิจารณาคัดเลือกแล้วว่าเหตุการณ์สถานการณ์ดังกล่าว เป็นที่สนใจของผู้รับสารส่วนใหญ่ นำเสนอและรายงานให้ผู้อื่นรับทราบ

อย่างไรก็ดีสิ่งที่ปรากฏขึ้นในสังคม และมีการนำเสนอเป็นข่าวออกสู่สาธารณชน ต้องมีความซับซ้อน หลากหลายตามประเด็นเนื้อหา บริบท ตามความหนักเบาในเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ทั้งนี้สามารถจัดหมวดหมู่ และประเภทของข่าวได้ ดังนี้ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550, หน้า 113-116)

1. ข่าวหนัก (Hard News) หมายถึง ข่าวที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความตั้งใจในการรับชมข่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจกับสิ่งที่ผู้สื่อข่าว หรือผู้ประกาศกำลังรายงาน ส่วนใหญ่ข่าวหนัก จะเกี่ยวข้องกับข่าวเศรษฐกิจ การเมือง การเงิน และสังคมเป็นต้น

2. ข่าวเบา (Soft News) หมายถึง ข่าวที่มุ่งให้ความผ่อนคลาย หรือการรายงานข่าวเหตุการณ์ ซึ่งผู้อ่านไม่จำเป็นต้องใช้ภูมิความรู้ เพื่อทำความเข้าใจกับข่าวนั้น ส่วนใหญ่ข่าวเบาจะ

เป็นข่าวที่สนองตอบความใคร่รู้ของผู้รับสาร อันได้แก่ชาวบ้านทั้ง อุบัติเหตุ และอาชญากรรมต่างๆ เป็นต้น

3. ข่าวเชิงลึก หมายถึง ข่าวที่มีการสืบสวน สอบสวน ค้นหาข้อเท็จจริง เน้นเปิดประเด็นเจาะลึกในข่าวเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือข่าวนั้นๆ ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นข่าวเชิงสืบสวนสอบสวนได้

4. ข่าวสืบสวนสอบสวน หมายถึง ข่าวที่มีความครบถ้วน รอบด้าน เน้นการตรวจสอบเรื่องราวที่ไม่ชอบมาพากล เกี่ยวกับผลกระทบ หรือผลประโยชน์สาธารณะ คนส่วนใหญ่ภายในประเทศ เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน ขณะเดียวกันข่าวเชิงลึก และข่าวสืบสวนสอบสวนมีความใกล้เคียง ในส่วนของแนวทางปฏิบัติตามเทคนิคของวิธีการสื่อข่าว

5. ข่าวประเด็นเดียว หมายถึง ข่าวที่มีประเด็นหลักสำคัญเพียงประเด็นเดียว ในการรายงาน ส่วนมากเป็นข่าวเหตุการณ์ เช่น อุบัติเหตุรถชน คดีลักทรัพย์ ว่างชิงทรัพย์ ซึ่งเนื้อข่าวอาจมีประเด็นอื่นประกอบได้แต่ไม่มีน้ำหนักทางคุณค่าของข่าว

6. ข่าวหลายประเด็น หมายถึง ข่าวที่มีหลากหลายเหตุการณ์เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ซึ่งข่าวลักษณะนี้ไม่ได้หมายถึงการเอาประเด็นข่าวจากหลายเหตุการณ์ หรือหลายสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนำมาเขียนรายงานในข่าวเดียว

7. ข่าวประเด็นซับซ้อน หมายถึง ข่าวนั้นมีประเด็นสำคัญ และมีความสนใจมากกว่าหนึ่งข่าว และเป็นประเด็นที่สามารถเชื่อมโยงถึงกัน จนยากแก่การรายงานให้เข้าใจแบบง่าย เช่น ข่าวการตรวจสอบโครงการ เครื่องโบอิแมทริกซ์ ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองซื้อเข้ามาเพื่อช่วยในการตรวจสอบบุคคลที่เดินทางเข้าออกประเทศ ผ่านสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ จนกลายเป็นประเด็นความขัดแย้งระหว่างผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กับอดีตผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งข่าวประเภทนี้ มีความใกล้เคียงกับข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน

จากนิยาม และประเภทของข่าว ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดขอบเขตของข่าวประเภทอาชญากรรม ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

#### แนวคิดข่าวอาชญากรรม

ข่าวอาชญากรรม สามารถสรุปแยกคำได้ดังนี้

ข่าว หมายถึง การรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นของคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น ประชาชนผู้รับสารให้ความสนใจ และให้ความสำคัญ รวมถึงมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก

อาญา หมายถึง โทษหรืออำนาจ (ใช้สำหรับพระเจ้าแผ่นดิน)

กรรม หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง

ดังนั้น “ชาวอาชญากรรม” จึงหมายความว่า การรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งมีความน่าสนใจเกี่ยวกับการกระทำของมนุษย์ หรือเหตุการณ์ที่สนองผลร้ายต่อประชาชน ที่กระทำ ความผิด และต้องได้รับโทษ หรือมีบทลงโทษตามกฎหมาย

ชาวอาชญากรรม ยังส่งผลในการประนามการกระทำที่ไม่ถูกต้อง หรือพฤติกรรมอันชั่วร้าย ของผู้ต้องหา ที่ก่อเหตุหรือทำความผิด สร้างความเดือดร้อน ความเสียหาย หรือส่งผลกระทบต่อคนส่วนมากในสังคม ประเทศชาติ จนเกิดความเสื่อมเสียทางด้านจริยธรรม เช่น การเสนอข่าว เกี่ยวกับขบวนการค้ายาเสพติด ค้าอาวุธสงคราม อาวุธนิวเคลียร์ ค้ามนุษย์ หรือแก๊งค์โจรกรรม รถยนต์ข้ามชาติ ซึ่งส่งผลให้ผู้บริโภคข่าวสารได้รับรู้ถึงผลเสียของการกระทำ จนทำให้หยุด กระบวนการทางความคิด ไม่คิดจะลอกเลียนแบบ หรือทำตามพฤติกรรมดังกล่าว ของผู้ต้องหาที่ ตกเป็นข่าว

สิริทิพย์ ชันสุวรรณ (2539, หน้า 15) ได้อธิบายความหมายของ ชาวอาชญากรรม ไว้ว่า เป็นการรายงานเหตุการณ์ สถานการณ์ ความคิดเห็น และการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญา ซึ่ง ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศ กองบรรณาธิการข่าว ได้ทำการพิจารณาคัดเลือกจากประสบการณ์ จรรยาบรรณ และความเชื่อมั่นว่าเหตุการณ์ สถานการณ์ การกระทำ ความคิดเหตุ ของบุคคลนั้น เป็นการกระทำที่ผิดทางอาญา เป็นที่สนใจของประชาชนผู้เปิดรับข่าวสารเป็นส่วนใหญ่ หรือ บางส่วน

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2545, หน้า 220-222) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชาวอาชญากรรม ถูก เรียกว่า “ข่าวโรงพัก” เพราะแหล่งข่าวส่วนใหญ่ คือเจ้าหน้าที่ตำรวจตามสถานีตำรวจ โรงพักต่างๆ ทั้งในนครบาล และภูธร รวมไปถึงกองบังคับการต่างๆ ศาลอาญา มูลนิธิ และจะเกี่ยวข้องกับ อัยการ ทนายความ ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย เหยื่อ และพยาน เป็นต้น

ผู้บริโภคชาวอาชญากรรม มีหลายประเภท บางส่วนรับชมข่าวแล้วไม่ได้รู้สึกอะไร เฉยเมย กับข่าวเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น บางส่วนรับชมข่าวแล้วรวมกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์บุคคลที่ตกเป็นข่าว หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าว แต่กลุ่มคนเหล่านี้ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใคร และจะมีกลุ่มผู้รับ ข่าวบางกลุ่มที่อาจจะเป็นส่วนน้อยในสังคม แต่เมื่อรับข่าวนั้นแล้วนำมาสู่การลอกเลียนแบบ ทำซ้ำ นำแผนปทุษกรรมของคนร้าย หรือกลุ่มโจรในข่าวไปทำตาม มีการก่อเหตุซ้ำซ้อนเกิดขึ้น ซึ่งการ กระทำของกลุ่มคนเหล่านี้ จำเป็นต้องมีการศึกษาว่ามีแรงจูงใจมาจากเรื่องใด หรือเกิดจากปัจจัยใดร่วมด้วย เช่น ภาวะป่วยทางจิต ปัญหาทางสังคม ปัญหาทางด้านครอบครัว ฯลฯ

ด้านสมาคมช่างภาพ และนักข่าวอาชญากรรมแห่งประเทศไทย ระบุไว้ว่า ข่าวอาชญากรรมเป็นเรื่องใกล้ตัว แต่ขณะเดียวกันกลับถูกมองว่าเนื้อหาสาระ ถูกนำเสนอเพื่อสนองความใคร่รู้ ความอยากรู้อยากเห็นของกลุ่มคนบางกลุ่มในสังคมเท่านั้น ทั้งที่ในความเป็นจริงข่าวอาชญากรรมนั้น ได้รับความสนใจต่อผู้รับสาร และประชาชนในประเทศเป็นอย่างมาก และอาจจะมากกว่าข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจด้วยซ้ำ ดังนั้นทุกภาคส่วนจำเป็นต้องหันมาศึกษาว่าสาเหตุที่ทำให้คนบางกลุ่มเกิดพฤติกรรมเลียนแบบบุคคลในข่าวอาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นด้านบวก หรือด้านลบ

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2551, หน้า 119-158) อธิบายไว้ว่าแนวคิดการจำแนกประเภทข่าวอาชญากรรม และการจำแนกประเภทอาชญากรรมของตำรวจสอบสวนกลางสหรัฐอเมริกา (Federal Bureau of Investigation หรือ FBI) อาชญากรรมเป็นการกระทำผิดด้านกฎหมายอาญา เช่น กรรโชกทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ฆาตกรรม อาชญากรรมที่กระทำผิดโดยบริษัท หรือห้างร้าน เช่น เลียงภาษี หนีภาษี ลักลอบเปิดกิจการแบบผิดกฎหมาย ในรูปแบบต่างๆ อาชญากรรมที่กระทำผิดเป็นองค์กร เช่น แก๊งที่ร่วมกันเปิดบ่อนการพนัน ขบวนการค้ายาเสพติด แก๊งค้าประเวณีข้ามชาติ แก๊งอาชญากรรมต้นตุนข้ามชาติ ก่อเหตุโดยมิจอาชีพที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญ ตามความถนัดของแต่ละคน ข่าวอาชญากรรมที่มักถูกเสนอเป็นข่าวผ่านสื่อโทรทัศน์ มักเป็นข่าวที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตร่างกายของมนุษย์ในชั้นอุกฉกรรจ์เป็นส่วนใหญ่

การจำแนกประเภทอาชญากรรม ตามแนวทางของหน่วยงาน FBI ประเทศสหรัฐอเมริกา มีลักษณะครอบคลุมประเภทอาชญากรรมในสังคมทั่วไป รวมถึงสังคมไทย ได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. อาชญากรรมพื้นฐาน หรืออาชญากรรมทั่วไป เป็นอาชญากรรมที่ตำรวจ และสื่อมวลชนให้ความสนใจ เป็นอาชญากรรมที่ประสงค์ต่อทรัพย์ หรือต่อชีวิตร่างกาย ได้แก่ ชิงทรัพย์ ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชมขืน ทำร้ายร่างกาย ฆาตกรรม

2. อาชญากรรมทางศีลธรรม หรือที่เรียกว่า อาชญากรรมไม่มีผู้เสียหาย ซึ่งอาชญากรรมประเภทนี้ ส่งผลกระทบต่อสังคม และคนรอบข้าง เช่น การพนัน ยาเสพติด ค้าประเวณี ทำแท้ง ภาพลามกอนาจาร

3. อาชญากรรมคอเช็ตขาว หมายถึง อาชญากรรมที่ผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่ว่าจะป็นข้าราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และมีการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางที่มีขอบในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว เช่น ใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานเอื้อประโยชน์ต่อการทำธุรกิจการค้าของตัวเอง เช่น เลียงภาษี การฉ้อโกง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การปลอมแปลงเครื่องหมายทางการค้า การฮั้วประมูลโครงการต่างๆ ของรัฐบาล

4. อาชญากรรมโดยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ การกระทำผิดในวงธุรกิจ โดยหุ้นส่วนบริษัท หรือบุคคลหลายฝ่ายร่วมกันกระทำผิด เป็นการกระทำผิดกฎหมายในรูปแบบของการโฆษณา การจ้างแรงงานที่ไม่เป็นธรรม เช่น การสมยอมราคาของผลิตภัณฑ์ ข้อโกงเงิน ประกันชีวิต ค่าแรงต่ำกว่ามาตรฐาน

5. อาชญากรรมทางการเมือง เป็นการกระทำผิดกฎหมาย ที่ผู้กระทำมีเจตนาทำให้เกิดผลต่อระบบการเมือง เช่น การก่อกบฏ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง การบ่อนทำลายล้างระบบรัฐบาล การก่อการร้ายโดยมุ่งหวังผลทางการเมือง นอกจากนี้อาชญากรรมการเมืองยังมีรูปแบบเฉพาะที่น่าสนใจ 9 ประเภท ประกอบด้วย การก่อความไม่สงบ สงครามการก่อความไม่สงบ สงครามกลางเมือง การบ่อนทำลายล้าง การก่อความวุ่นวายของประชาชน การก่อจลาจล วิทยาศาสตร์ ก่อการร้าย และสงครามกองโจร

6. องค์การอาชญากรรม ถือเป็นเครือข่ายธุรกิจที่แสวงหาผลกำไรจากสินค้าบริการในรูปแบบที่ผิดกฎหมาย เช่น ขบวนการค้ายาเสพติด ขบวนการค้าอาวุธสงคราม การค้าประเวณี ลักลอบเปิดบ่อนการพนัน การขายสินค้าที่ได้จากการโจรกรรม การฟอกเงิน การรับจ้างทำสิ่งผิดกฎหมาย การค้าขายของเถื่อน รวมไปถึงการกระทำในรูปแบบโจรกรรมข้ามชาติ

ทั้งนี้ นอกเหนือจากประเด็นเกี่ยวกับความหมายของอาชญากรรม และประเภทของอาชญากรรมที่ถูกนำเสนอเป็นข่าวแล้ว ยังมีประเด็นที่ต้องสอดคล้องในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าว ตามหลักการสำคัญของแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าว เพราะหน้าที่ของสื่อมวลชนไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ในการแจ้งข้อมูลข่าวสารเท่านั้น แต่ยังต้องให้แง่คิด และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนอีกด้วย (สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2555, หน้า 186) ได้ให้แนวคิดในการเสนอข่าวอาชญากรรมที่มีคุณภาพสำหรับผู้สื่อข่าว ได้ใช้วิจรรย์ญาณหาคำตอบในการนำเสนอข่าวอย่างมีความรับผิดชอบต่อผู้ประชาชนผู้รับชมทางโทรทัศน์ และสังคม คือ

1. ผู้สื่อข่าวควรระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำในการรายงานข่าว จำนวนที่ใช้ในการรายงานข่าวอาชญากรรม โดยเฉพาะคดีทางเพศ ควรเป็นถ้อยคำ หรือจำนวนที่บ่งบอกถึงความไม่ตอกย้ำถึงสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อไม่ให้ผู้ที่ตกเป็นข่าวเกิดผลกระทบด้านจิตใจ และไม่ควรใช้ถ้อยคำที่มีความหมายสองแง่สองง่าม เมื่อรับฟังแล้วมีลักษณะเป็นการละเมิดศีลธรรม

2. ผู้สื่อข่าวควรระมัดระวังการนำเสนอภาพข่าว หรือภาพเหตุการณ์ รวมถึงคำอธิบายภาพเหตุการณ์ที่ไม่ควรเสนอ หรือบรรยายในลักษณะที่เร้าอารมณ์ผู้รับข่าวสาร หรือทำให้ผู้รับชมเกิด

ความสยดสยอง หรือรู้สึกหดหู่ เช่น ภาพอุบัติเหตุ ภาพผู้เสียหายในคดีทางเพศ ภาพบุคคลถูกฆ่า เปลือย

3. การเสนอข้อมูลข่าวประกอบอาชญากรรม ผู้สื่อข่าวควรเสนอเพียงแค่ให้ผู้รับชมข่าว เข้าใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงบางช่วงบางตอนเท่านั้น แต่ไม่ควรเผยแพร่ให้เห็นถึงรายละเอียดทุก ขั้นตอน เช่น ข่าวการฆาตกรรมหั่นศพ ไม่ควรลงลึกถึงรายละเอียดวิธีการ และขั้นตอนการหั่นศพ ของฆาตกร หรือข่าวการกินยาฆ่าตัวตาย ไม่ควรลงรายละเอียดถึง ยี่ห้อของยานาตินั้น เพื่อไม่ให้ เกิดการลอกเลียนแบบของบุคคลอื่น

4. ผู้สื่อข่าวควรให้ความสำคัญกับผู้ถูกกล่าวหา และผู้ต้องสงสัย หมายถึง ผู้สื่อข่าวไม่ควรทำตัวเป็นผู้พิพากษาในคดีนั้นเสียเอง และหากกรณีที่มีการนำเสนอข่าวขัดแย้งจากความเป็นจริงผู้สื่อข่าว ต้องทำการชี้แจงให้ผู้รับชมข่าว เกิดความเข้าใจถึงข้อเท็จจริงให้ถูกต้องโดยเร็วที่สุด

5. ผู้สื่อข่าวควรระมัดระวังการนำเสนอถึงการลงลึกรายละเอียดในข่าว ที่จะทำให้ผู้รับข่าว เกิดความรู้สึกว่าผู้ก่อเหตุอาชญากรรมนั้นเป็นวีรบุรุษ เนื่องจากบุคคลนั้นเป็นคนที่ทำลายความสงบสุขของสังคม ขณะเดียวกันผู้สื่อข่าวต้องระมัดระวังในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการวางแผนการปราบปรามคนร้าย ผู้ก่อเหตุ หากนำเสนอถึงรายละเอียดที่ลงลึกจนเกินไป อาจทำให้เกิด ช่องว่างการหลบหนี หรือเป็นอุปสรรคในการติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

6. ผู้สื่อข่าวควรระมัดระวัง การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่หลัก แหล่งของพยานผู้เห็นเหตุการณ์ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงที่ตกเป็นผู้เสียหาย ที่ถูกกระทำ อนาคต ช่มชู้ หรือตกเป็นผู้เสียหายเกี่ยวกับคดีทางเพศ เนื่องจากการนำเสนอรายละเอียดดังกล่าว อาจนำมาซึ่งอันตราย และส่งผลกระทบต่อผู้เสียหาย ต่อพยาน และครอบครัวที่อยู่ โดยรอบ

7. ผู้สื่อข่าวควรนำเสนอข่าวในลักษณะการกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับคดี หาแนวทางป้องกัน และปราบปรามทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความรู้สึกซื้อสัตย์ และเคารพต่อหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างเข้มแข็ง

8. การนำเสนอข่าวอาชญากรรม มุ่งเน้นให้ผู้รับข่าวสารเข้าใจว่า ผู้ก่อเหตุอาชญากรรม ควรได้รับโทษทางกฎหมายจากสิ่งที่กระทำ และการก่อเหตุอาชญากรรมสะท้อนขวัญบางประเภท ที่ปรากฏเป็นข่าวซ้ำๆ อาจกลายเป็นปัญหาของสังคม ที่ผู้สื่อข่าวควรนำเสนอข้อมูลข่าวที่มีการ อธิบาย หรือตีความให้ผู้รับข่าวสารเข้าใจถึงมูลเหตุจูงใจ หรือแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการกระทำผิด และวิเคราะห์ให้เห็นถึงผลเสียหาย อันเกิดจากปัญหาด้านอาชญากรรมนั้นๆ ที่จะนำมาซึ่งปัญหา

ต่อสังคมเพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา และหาวิธีการป้องกัน  
ปราบปรามอย่างจริงจัง

ด้านกิ่งปรางค์ สมจิตต์ (2542, หน้า18) ระบุว่า สำหรับภาพข่าวต่างๆ ที่ปรากฏใน  
หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีมากมายหลายภาพ ทั้งภาพสี และขาวดำ ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ทั้ง  
ภาพข่าวหน้าหนึ่ง และภาพข่าวบทความด้านใน ซึ่งแต่ละภาพเป็นภาพเฉพาะด้านตามประเภท  
ของข่าว เช่น ภาพข่าวอาชญากรรม การเมือง ข่าวกีฬา เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น

สำหรับภาพข่าวอาชญากรรม จัดเป็นภาพเฉพาะด้านที่มีความรู้สึกทางลบ (Negative  
filling) ที่มักปรากฏความรุนแรง สร้างความตื่นตระหนก และสื่ออารมณ์ให้กับผู้รับสารในลักษณะ  
ที่ก่อให้เกิดความกลัว ขยะแขยง อุจาดตา แสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายทารุณ เช่น ภาพศพใน  
ลักษณะน่าสยดสยอง ภาพผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ หรือจากภัยพิบัติที่ร้ายแรง

นอกจากนี้ ลักษณะ คงลาภ (2534, อ้างถึงใน กิ่งปรางค์ สมจิตต์, 2542, หน้า 18) ได้  
ศึกษาวิจัยเรื่องการควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ โดยทำการศึกษาการรายงาน  
ข่าวของสถานี 5 สถานีในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า เป็นข่าวประเภทแสดงภาพคน  
ตาย น่าสยดสยอง หัวขาด ขาขาด สภาพศพชิ้นอืด ข่าวการทำร้ายร่างกาย ข่าวข่มขืน การปล้นจี้  
ชิงทรัพย์ รวมถึงข่าวอุบัติเหตุ เช่น รถชน เครื่องบินตก รวมถึงเรือล่ม และภาพข่าวภัยพิบัติ ได้แก่  
แผ่นดินไหว น้ำท่วม ที่เนื้อข่าว และภาพที่ปรากฏมีสภาพความรุนแรง

ซึ่งจากการวิเคราะห์ประเภทข่าวของสถานีโทรทัศน์ว่ามีความรุนแรงหรือไม่นั้น ได้  
พิจารณาภาพข่าวที่ปรากฏผ่านสื่อ หรือภาพข่าวที่จะพิจารณาว่ามีเนื้อหารุนแรง คือภาพข่าวที่  
ปรากฏออกมาในลักษณะต่อไปนี้

1. ภาพข่าวที่แสดงให้เห็นถึงผู้กระทำ กำลังกระทำ ความรุนแรง ผู้กระทำในที่นี้หมายถึง  
สิ่งมีชีวิต ภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุ หรือโรคภัยต่างๆ ที่กำลังก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ต่อ  
ผู้ถูกกระทำ ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ รวมไปถึงการทำลายทรัพย์สินได้รับความเสียหาย เช่น ภาพ  
ตำรวจยิงกลุ่มผู้ประท้วง หรือกำลังวิสามัญฆาตกรรมผู้กระทำผิด ภาพที่แสดงให้เห็นถึงการทำร้าย  
ร่างกาย โดยอุปกรณ์ เครื่องมือ เช่น ปืน มีด ระเบิด ไม้ อีกทั้งภาพข่าวการกักขังสิ่งมีชีวิตจน  
ก่อให้เกิดการสูญเสียอิสรภาพ รวมไปถึงภาพข่าวที่เห็นถึงการทำร้ายร่างกาย การใช้กำลัง  
ประทุษร้าย เป็นต้น

2. ภาพข่าวที่แสดงให้เห็นถึงผลการกระทำ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกกระทำ ในที่นี้  
หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่ถูกกระทำจนได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต ทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนจนทำให้  
ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย เช่น ภาพผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ หรือซากรถที่พังเสียหายจากอุบัติเหตุ



สำหรับภาพข่าวที่แสดงให้เห็นถึงผลการกระทำที่รุนแรง ยังหมายรวมถึง ผลจากการกระทำตนเอง ด้วย ซึ่งมักจะปรากฏออกมาในลักษณะ

2.1 การถูกทำร้ายร่างกาย คือ การทำให้ตาย หรือบาดเจ็บ ทั้งแบบมีเลือด และไม่มีเลือด

2.2 ภาพการถูกทำร้ายทางจิตใจ คือ ความกดดันทางด้านจิตใจ เช่น โกรธ เสียใจ หรือ ถูกกดดันอย่างรุนแรง จนถึงขั้นวิกลจริต

2.3 ภาพทรัพย์สินได้รับความเสียหาย เช่น อาคารถล่ม รถพังเสียหาย

ขณะที่ทิวา สารจตุระ (2532, อ้างถึงใน กิ่งปรานต์ สมจิตต์, 2542, หน้า 23) ระบุว่าเนื้อหา ความรุนแรงที่สื่อมวลชนนำเสนอ สามารถส่งผลกระทบต่อผู้รับสารได้เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะ กรณีที่ผู้รับสารเป็นเด็ก อาจถูกหลอหลอมให้เกิดความเคียดชัง กับสภาพความรุนแรงเนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีว่า ปัจจุบันสื่อมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น หากผู้รับสารได้รับสารที่มีเนื้อหารุนแรงแฝงอยู่ อาจเกิดผลกระทบต่อด้านลบได้

ด้านสกุลศรี ศรีสารคาม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง "สื่อสังคม (Social Media) กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว" ซึ่งผลวิจัยพบว่า การใช้สื่อสังคมในกระบวนการสื่อข่าวนั้น เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการรายงานข่าว ทันต่อเหตุการณ์ จากสถานที่เกิดเหตุ โดยถูกนำมาใช้ ทั้งในกระบวนการหาข่าว (News Gathering) และการเผยแพร่ข่าว (Distribution) ซึ่งมีเครือข่ายของข้อมูล และมีแหล่งข่าวใหม่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการข่าว มีการใช้สื่อสังคม ในการแสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร สร้างเครือข่ายชุมชนออนไลน์ รวมถึงนำเสนอผลงานให้เป็นที่รู้จัก แต่ยังมีคามถึ้นน้อยกว่าการใช้เพื่อรายงานด้วยความเร็ว ยังคงต้องมีการพัฒนารูปแบบของการใช้มีติลลิก และการใช้งานในลักษณะอื่นเพิ่มเติมจากการนำสื่อออนไลน์ มาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการสื่อข่าวใน 3 เรื่อง ประกอบด้วย

1. การสื่อข่าวที่มีรูปแบบ และช่องทางเพิ่มขึ้น ข่าวที่มาจากหลายช่องทาง
2. บทบาทของผู้สื่อข่าว ต้องทำหน้าที่เป็นนายทวาร (Gatekeeper) ในการคัดกรองข้อมูล และตัดสินใจเลือกข่าวที่จะเผยแพร่ผ่านสื่อสังคม ต้องเน้นหนักไปที่จรรยาบรรณมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันกองบรรณาธิการ ต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับโมเดลการสื่อข่าวแบบใหม่ ที่การตัดสินใจนำเสนอข่าวที่ไม่ได้เกิดจากกองบรรณาธิการด้านเดียวอีกต่อไป

3. ความสัมพันธ์กับผู้รับสารที่เปลี่ยนสู่การสื่อสารสองทางแบบเรียลไทม์ นำไปสู่การ ร่วมกันทำงานในกระบวนการข่าว การแลกเปลี่ยนข้อมูล สู่ความหลากหลายที่ต่างจาก

กระบวนการสื่อข่าวแบบเดิม ปัจจุบันบทบาทของกองบรรณาธิการข่าวมีการเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการนำสื่อออนไลน์เข้ามาหลอมรวม (Convergence) กับสื่อดั้งเดิม โดยกระบวนการสื่อข่าวตั้งแต่ต้นจนจบ จะเป็นรูปแบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ให้ทำงานร่วมกับองค์กรสื่อ (Skoler, 2009 และ Bradshaw, 2007 อ้างใน สกุลศรี ศรีสารคาม, 2554, หน้า9) อธิบายไว้ว่า กระบวนการทำข่าวแบบใหม่ ต้องให้ความสำคัญใน 2 มิติ คือ เร็ว และลึก ซึ่งเป็นศักยภาพของสื่อออนไลน์ที่ควรถูกนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยการใช้สื่อดั้งเดิมร่วมกับสื่อออนไลน์ เพื่อให้สามารถรายงานข่าวได้ทั้งในมิติของความเร็ว (Speed) และมิติลึก (Depth) โดยแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอนได้แก่

1. การเตือนให้ทราบ (Alert) เป็นการรายงานเหตุการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้นทันทีที่มีข้อมูล ผ่านเทคโนโลยีมือถือ และอินเทอร์เน็ต เช่น Facebook และ Twitter เพื่อเตือนให้ผู้รับสารรู้ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น และดึงความสนใจให้ติดตามข่าวสารนั้นต่อไป ขั้นตอนนี้เป็นการช่วงชิงเรื่องพื้นที่ข่าว และความเร็ว เป็นการประกาศว่าสำนักข่าวใดนำเสนอข่าวนั้นเป็นที่แรก
2. ข่าวร่าง (Draft) คือการรายงานข่าวแบบอัปเดตเพิ่มเติมจากการแจ้งเตือน โดยจะทำแบบ Real-time หรือช่วงเวลาที่ข้อมูลใหม่เข้ามา เป็นการดึงให้ผู้รับสารติดตามข่าวอย่างต่อเนื่อง
3. รายงานข่าว (Article/Package) ระหว่างการนำเสนอข่าวในมิติเร็วผ่านสื่อออนไลน์ บรรณาธิการข่าวจะต้องตัดสินใจทำการคัดเลือกข่าว พร้อมทำการรวบรวมข้อมูลให้รอบด้าน เพื่อนำเสนอในรูปแบบการรายงานข่าว หรือสก็ูปข่าว (Package) ผ่านสื่อดั้งเดิม อย่างเช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ ซึ่งขั้นตอนนี้เนื้อหาข่าวจะต้องมีความสมบูรณ์ครบถ้วน
4. เพิ่มเติมข้อมูล (Context) เป็นการต่อยอดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข่าว โดยอาศัยธรรมชาติของสื่อออนไลน์ในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ เข้ามาด้วย Hyperlink ซึ่งทำให้การค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับข่าวนั้นครอบคลุมหลายประเด็น และกว้างมากขึ้น
5. การวิเคราะห์ และสะท้อนมุมมอง (Analysis/Reflection) เป็นขั้นตอนการรวบรวมปฏิริยาการมีส่วนร่วม การแสดงความเห็นต่อข่าว ทั้งในรูปแบบผู้ที่ได้รับข้อมูล และผู้ที่ได้รับผลกระทบ นำมาวิเคราะห์เพื่อเปิดมุมมองที่แตกต่าง แบบทันทีที่จากบล็อก (Blog ของนักข่าว หรือของสำนักข่าว
6. การมีปฏิสัมพันธ์ เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Interactivity) เป็นการแบ่งปันข้อมูล แลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างผู้สื่อข่าวกับผู้รับสาร

7. การสร้างเครื่องมือให้ผู้รับสาร เลือกรับข้อมูลตามความต้องการ (Customization) ได้แก่ รูปแบบของเนื้อหา เวลา ช่องทางในการรับข่าวสาร รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยผู้รับสาร สามารถแนะนำเนื้อหาข้อมูลให้ผู้สื่อข่าวนำไปค้นคว้าต่อไปได้

อย่างไรก็ดีในการนำเสนอข่าวสาร (Agenda Setting) ไปยังผู้รับสาร จะต้องผ่านการตัดสินใจ โดยผู้ที่ทำหน้าที่คัดกรองข่าว ที่เรียกว่าผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gate Keeper) หรือนายทวาร ทำหน้าที่ในการ เปิด หรือปิดประตูสาร ซึ่งในที่นี้คือผู้ที่ทำหน้าที่ตำแหน่งบรรณาธิการข่าว เป็นผู้ที่กั้นกรองข้อมูลข่าวสาร ส่งผ่านสื่อมวลชนไปยังผู้รับสาร ทำหน้าที่คัดกรอง คัดเลือกรวมทั้งปรุงแต่ง ควบคุมข่าวสารประจำวันของสื่อมวลชน มีบทบาทในการควบคุม ตรวจสอบความแม่นยำ ถูกต้อง โดยปราศจากการบิดเบือนข้อมูล ไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เพื่อให้ข่าวนั้น สมบูรณ์ทุกขั้นตอนที่ข่าวสารไหลผ่าน หรือแพร่กระจายไปสู่ผู้รับสาร หน้าที่ของ Gate Keeper ไม่เพียงแค่เลือก หรือปฏิเสธสารต่างๆ ที่เข้ามาเท่านั้น ยังทำหน้าที่จัดการข่าวสารนั้นๆ และทำหน้าที่ กำหนดการนำเสนอข่าวสาร ระยะเวลาที่ห่วงเหี่ยวข่าวนั้นไว้ว่าจะเสนอในช่วงเวลาใด ซึ่งอาจนำเสนอทั้งหมด หรือเลือกเสนอเพียงบางส่วนเท่านั้น โดยมีปัจจัยในการตัดสินใจดังนี้

1. หลักที่ยึดถือในการบริหาร
2. การมองโลกความจริง และนิสัยของคน โดยมองว่าผู้รับสารต้องการอะไร และมีความปรารถนาอย่างไร
3. ค่านิยมที่ยึดถือโดยกองบรรณาธิการ ที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ เป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพ และมีมาตรฐานทางด้านความยุติธรรม บรรณาธิการจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าอะไรที่ผู้รับสารควร จะรู้
4. การประเมินคุณค่าของข่าวสาร โดยการแข่งขันของสื่อ
5. ค่านิยมส่วนตัว และนิสัยแปลกๆ ของบรรณาธิการ เช่น ถ้าบรรณาธิการกลัวหรือไม่ชอบอะไรบางอย่าง ก็จะไม่อนุญาตให้สิ่งที่เขาไม่ชอบปรากฏอยู่ในข่าว หรือนำเสนอ

นอกจากปัจจัยทั้ง 5 แล้ว ยังมีสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบรรณาธิการอีกหลาย ปัจจัย อาทิ เรื่องเวลา และเนื้อหาการเสนอข่าวสาร เช่น นักข่าวที่หาข่าวมาได้แล้วรายงานข่าวเข้าสู่หน่วยงาน จะมี Rewriter เป็นผู้เฝ้าประตูอีกต่อหนึ่ง ทำหน้าที่ตบแต่งข่าว โดยการตัดทอน ย่อหน้า ตัดบางคำ บางประโยคของข่าว หรืออาจไม่แก้ไขต้นฉบับที่นักข่าวส่งมา จากนั้นส่งต่อข่าวไป ออกอากาศ

โดยมิทเชลสไตน์ และ บลือคโควสกี (Mitchelstein & Boczkowski, 2009 อ้างถึงใน สกุลศรี ศรีสารคาม, 2554, หน้า 24) ระบุว่า นักข่าวเปลี่ยนหน้าที่จากการเป็น Gate Keeper สู่อการเป็น

Gate Opening หรือการเปิดประตูเชื่อมโยงสื่อ และผู้อ่านให้มีส่วนร่วมในกระบวนการข่าว ทำงานร่วมกันมากขึ้น แทนที่จะเป็นเพียงผู้เลือกเนื้อหาเพื่อนำมาเสนออย่างเดียวน เบรินส์ (Bruno, 2003 อ้างถึงใน สกุลศรี ศรีสารคาม, 2554, หน้า 24) เสนอว่า การเติบโตของข่าวออนไลน์ และธรรมชาติของมันทำให้สังคมเปิดกว้าง และใครก็สามารถเพิ่มเติมข้อมูลในโลกข่าวสารได้ ทำให้หน้าที่ผู้สื่อข่าว และองค์กรด้านข่าวในเรื่อง Gate Keeping หรือผู้คัดกรองข่าวสารเปลี่ยนเป็นเพียงแค่ Gate Watching คือองค์กรข่าวทำหน้าที่ในการใช้เครื่องมืออินเทอร์เน็ต ซึ่งแนะนำเนื้อหาข้อมูลให้ผู้อ่านเป็นการทำงาน ในลักษณะการหาความร่วมมือ Open source คือบทบาทที่เปลี่ยนไปของผู้สื่อข่าว

ด้าน Kurt Lewin เป็นนักสังคมวิทยาคนแรกที่น่าศรัทธา มาใช้อธิบายในการสื่อสารมวลชน ว่ากระบวนการสื่อสาร ต้องมีการส่งข่าวสารผ่านช่องทางทางการสื่อสาร ซึ่งในแต่ละช่องทาง คนทำหน้าที่ในการกลั่นกรองข่าวสาร ที่เรียกว่า Gate Keeper หรือที่เรียกว่ากระบวนการของนายทวารข่าวสาร (Gate Keeper) ซึ่งองค์กรสื่อจะทำหน้าที่เลือกว่าต้องการให้ข้อมูลข่าวสารใด ถูกเผยแพร่ทางสื่อใดบ้าง (Lewin, White & McQuil, 1994 อ้างถึงใน สกุลศรี ศรีสารคาม, 2554, หน้า 24) ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ก่อให้เกิดการเติบโตของเนื้อหาบนสื่อออนไลน์ โดยสื่อประเภทนี้ ได้เปิดพื้นที่ให้คนรับสารที่เคยเป็นเพียงผู้รับสารด้านเดียว สามารถสร้างเนื้อหาได้เอง (User-generated Content) ดังนั้น นักข่าวต้องปรับเปลี่ยนบทบาทในการทำข่าว โดยเฉพาะหน้าที่นายทวารข่าวสาร เพราะไม่ใช่ทุกเรื่องต้องผ่าน Gate Keeper อีกต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีการเสนอข่าวอาชญากรรม เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกข้อมูล เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของนักข่าว และกองบรรณาธิการ จากเดิมที่เคยเป็นการตัดสินใจของผู้ส่งสารเท่านั้น เมื่อกระบวนการทำข่าวรูปแบบใหม่ให้ความสำคัญกับการสื่อสารสองทาง มีการปฏิสัมพันธ์กับคนอ่านทำให้การตัดสินใจคัดเลือกข่าวสาร ข้อมูล และจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำเสนอนั้น ได้รับอิทธิพลบางส่วนจากชุมชน หรือกลุ่มผู้อ่านที่เข้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูลเลือกว่าจะทำรายงานข่าวไหน หรือไม่ทำข่าวไหนบ้าง จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาในข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการทำหน้าที่ผู้สื่อข่าว ในการเลือกประเด็นข่าว การศึกษาหาข้อเท็จจริงนำมาเขียนข่าว รวมถึงบรรณาธิการข่าว ซึ่งทำหน้าที่ในการคัดเลือกประเด็น ที่เปรียบเสมือนนายทวาร หรือ Gate Keeper ก่อนนำเสนอไปสู่ประชาชน ล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกนำเสนอข่าวประเภทอาชญากรรมในมุมมองของประชาชนเพื่อการพัฒนาการนำเสนอข่าวในยุคที่วิถีดิจิทัล โดยมุ่งหวัง ให้ความรู้ถึงแนวทางการพัฒนาการนำเสนอข่าวในยุคที่วิถีดิจิทัล ซึ่งผู้วิจัยได้

นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย วัดความแตกต่างด้านการนำเสนอ การเลือกประเด็น การคัดกรองข่าว ของประชาชน 4 ภาคทั่วประเทศนั้นมีมุมมองอย่างไร

## แนวคิดและทฤษฎีการนำเสนอข่าวยุคทีวีดิจิทัล

เมื่ออินเทอร์เน็ตเติบโตขึ้น และเริ่มมีการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการสื่อข่าวที่เรียกว่า สื่อสารมวลชนออนไลน์ (Online Journalism) สำนักข่าวและผู้สื่อข่าวในต่างประเทศมีการปรับตัวเข้าสู่กระแสของข่าวออนไลน์จำนวนมาก นอกจากสำนักข่าว กองบรรณาธิการ และผู้สื่อข่าวจะหันมาใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตมากขึ้น นักคิด นักวิชาการ ต่างให้ความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนี้ ทำให้บทบาทในการเลือกและคัดกรองข่าวสารเปลี่ยนไป เทคโนโลยีการสื่อสารย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม จากเดิมที่เน้นการสื่อสารด้วยภาษาคำพูดมาเป็นภาษาตัวอักษร ปัจจุบันเป็นภาษาดิจิทัล (Digital Language) การเกิดขึ้นของคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ สื่อเครือข่ายสังคม (Social Network) เป็นต้น ทำให้พฤติกรรมและจิตวิทยาการสื่อสารในสังคมเปลี่ยนแปลงไป บทบาทของผู้รับสารส่วนใหญ่ก็เปลี่ยนจากเดิมที่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Audience) มาเป็นผู้สืบค้น และรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้วยตัวเอง (The Active Audience) นอกจากนี้ การไหลของข่าวสารในสังคมจะมีความหลากหลายช่องทางมากขึ้นเมื่อมีการเติบโตของคอนเทนต์บนสื่อออนไลน์ ซึ่งธรรมชาติของสื่อประเภทนี้เปิดพื้นที่ให้

สุรสิทธิ์ วิทยาวิรัฐ (2545) กล่าวว่า เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงไป ระบบการสื่อสารของสังคมโดยเฉพาะสื่อสารมวลชนก็จะปรับเปลี่ยนตัวเองเข้าสู่โลกเทคโนโลยีสารสนเทศไปด้วย โดยที่ยังทำหน้าที่และบทบาทหลักของตนเองอยู่ในด้านปรัชญา พื้นฐานสำคัญของความจริง ความถูกต้อง ความตรงไปตรงมา ความเป็นกลาง ความเป็นธรรม และความรับผิดชอบ โดยยังเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร แหล่งบันเทิงใจ เมื่อเทคโนโลยีการสื่อสารเปลี่ยนรูปแบบ และกระบวนการสื่อสารก็เปลี่ยนตามไปด้วย ดังเช่นกรณีการเกิดขึ้นของ "ชุมชนไซเบอร์" (Cyber Community)

### การนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์

การนำเสนอข่าวโทรทัศน์ประกอบไปด้วย ผู้ประกาศ รูปแบบของการรายงานข่าว และภาพประกอบข่าว การนำเสนอข่าวโทรทัศน์จะต้องถูกต้องเป็นกลางและมีความสมดุลในการนำเสนอข่าว การแบ่งประเภทตามลักษณะการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันสามารถแบ่งได้ 3 วิธี (กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ และอภิรัช พุกสวัสดิ์, 2556) ดังนี้

1. การนำเสนอรายการจากทางสถานี (Straight Newscast) เป็นวิธีการนำเสนอรายการข่าวตามปกติของการนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ทั่วไป จะต้องเป็นผู้ประกาศข่าวอ่านข่าวโดยตรง

จากทางสถานี อาจจะเป็นผู้ประกาศข่าวคนเดียว หรือแบบผู้ประกาศข่าวร่วม ผู้ประกาศข่าวหลัก และผู้ประกาศข่าวร่วมมีหน้าที่ประกาศ และเชื่อมโยงชิ้นข่าวต่างๆ ให้เป็นไปตามบทโทรทัศน์ของการรายงานข่าว เพื่อให้ข่าวชิ้นนั้นนำเสนออย่างราบรื่น บางสถานีมีทีมผู้ประกาศข่าว ที่นอกจากจะมีผู้ประกาศข่าวร่วมแล้ว ก็จะมีผู้ประกาศข่าวกีฬา และผู้ประกาศข่าวต่างประเทศ ประกอบการนำเสนอข่าวแบบนี้ ผู้ประกาศข่าวนอกจากจะอ่านข่าวจากหน้ากล้องโทรทัศน์ (On Camera) หรืออ่านข่าวหลังกล้องประกอบภาพ (Off Camera) แล้วก็ต้องนำเสนอโดยการอ่านข่าวประกอบภาพ (Illustrated Newscast) ด้วย

ปัจจุบันการรายงานข่าวมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม ผู้ประกาศข่าวออกมาอ่านข่าวด้วยภาพและลีลาที่เรียบง่าย แต่ในการนำเสนอข่าวยุคปัจจุบัน ผู้ประกาศข่าวมีลักษณะคล้ายกับผู้นำข่าว โดยเริ่มจากการเกริ่นนำ แล้วนำเสนอด้วยลีลาที่เป็นกันเองกับผู้ชมทางบ้าน บางครั้งมีการหยอกล้อรับส่งกับผู้ประกาศข่าวด้วยกัน และมีการดึงบุคคลผู้มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันดี มาเป็นผู้ประกาศข่าว ทำให้รายการข่าวปัจจุบันไม่แตกต่างจากรายการบันเทิงที่มีผู้ประกาศข่าว คือดารา และเป็นผู้สร้างความนิยมต่อรายการ ซึ่งบางทีคนจะทำให้ข่าวที่นำเสนอขาดความน่าเชื่อถือได้

2. การนำเสนอรายการข่าวถ่ายทอดสด (Live Program) เป็นวิธีการนำเสนอรายการข่าวที่ออกอากาศสด หรือการถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น ตัวอย่างเช่น การถ่ายทอดสดข่าวพระราชพิธีสำคัญ การถ่ายทอดสดข่าวกีฬา การถ่ายทอดสดการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการถ่ายทอดสดเหตุการณ์ภัยพิบัติต่างๆ โดยผู้บรรยายถ่ายทอดเรื่องราวตลอดรายการ และมีการพูดเชื่อมโยงเหตุการณ์กับผู้เกี่ยวข้องตลอดจนการนำเสนอความเป็นมาของเรื่องประกอบกับการนำเสนอภาพ การนำเสนอข่าวด้วยการถ่ายทอดสด ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความสามารถสูง มีปฏิภาณไหวพริบและการตัดสินใจที่รวดเร็ว ถูกต้อง ตลอดจนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าการนำเสนอข่าวโดยตรงจากทางสถานี

การนำเสนอข่าวถ่ายทอดสดนั้นมุ่งให้ผู้ฟังมองเห็นภาพเหตุการณ์ เสมือนได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ ความยากของวิธีการนำเสนอรายการประเภทนี้ นอกจากเทคนิคการถ่ายทอดที่ต้องประสานขั้นตอนกับฝ่ายเทคนิคและช่างภาพแล้ว การบรรยายเหตุการณ์จากสถานีที่เกิดข่าวจึงมีส่วนสำคัญ เพราะจะช่วยสร้างให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและจินตนาการตามได้ ดังนั้นผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่รายงานสดต้องกำหนดจุดที่เห็นเหตุการณ์ได้ชัดเจน เพื่อง่ายในการบรรยาย มีการเตรียมข้อมูลให้พร้อมอย่างเพียงพอ มีเทคนิคการบรรยาย การใช้ภาษาให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย รายการถ่ายทอดสดมักเป็นรายการในโอกาสพิเศษ หรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน เช่น การถ่ายทอดพิธีสำคัญๆ

การเลือกตั้ง หรือในเหตุการณ์วิกฤต เช่น การชิงตัวประกัน การก่อการร้าย การปฏิวัติ การเกิดภัยพิบัติ ไฟไหม้ หรือการเกิดระเบิด

3. การแถลงการณ์หรือข่าวด่วน (Bulletin/News Flash) ข่าวสำคัญที่ออกอากาศขึ้นรายการที่กำลังแพร่ภาพตามปกติ เช่น การเกิดอุบัติเหตุ เครื่องบินตก ข่าวการปฏิวัติ ข่าวเกี่ยวกับการเสียชีวิตของบุคคลสาธารณะที่อยู่ในความสนใจของผู้ชม

สอดคล้องกับเซทเทิล (Zettl, 2015, p.10 อ้างถึงใน วรางคณา ยินดีฉัตร, 2559) กล่าวว่า การผลิตข่าวเพื่อนำเสนอ เป็นกิจกรรมการผลิตที่สำคัญของสถานี เนื่องจากฝ่ายข่าวต้องสามารถตอบสนองการผลิตที่หลากหลายได้อย่างรวดเร็ว ฝ่ายข่าวมีเวลาเพียงเล็กน้อย ในการเตรียมการสำหรับรองรับเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นฝ่ายข่าวจึงต้องมีบุคลากร (News production personal) ของตนเอง บุคลากรหลักในการทำงานข่าวโทรทัศน์ แบ่งเป็น 2 กลุ่มงาน คือ

1. กองบรรณาธิการ ประกอบด้วย บรรณาธิการ ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศข่าว มีหน้าที่ผลิตรายการข่าว

2. กองผลิตรายการ ประกอบด้วยบุคลากรด้านเทคนิค เช่น ผู้กำกับรายการ ผู้กำกับภาพ ผู้กำกับเสียง เป็นต้น

หลักการทำงานของกองบรรณาธิการข่าวจะเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายบริหารในเนื้อหาข่าวที่นำเสนอ โดยมีบรรณาธิการข่าวทำหน้าที่บริหารและรับผิดชอบการทำข่าวตามนโยบายขององค์กร กล่าวคือ

1. บรรณาธิการข่าว คือ ผู้ที่มีความสำคัญสูงสุดในองค์กรข่าว ทราบถึงกระบวนการข่าวโทรทัศน์ทุกขั้นตอน ทำหน้าที่วางแผนการทำข่าวร่วมกับผู้สื่อข่าว กำหนดทิศทางการทำข่าว ประชุมโต๊ะข่าว และมอบหมายผู้สื่อข่าวแต่ละสายงานไปดำเนินการทำข่าว คัดกรองข่าวสารที่ผู้สื่อข่าวส่งมา และสรุปว่าข่าวใดสำคัญจะถูกนำเสนอ

2. ผู้สื่อข่าว คือ ผู้ทำหน้าที่หาข่าวและส่งข่าวมายังสถานี อยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว และสัมภาษณ์แหล่งข่าว รวมทั้งรายงานสดจากสถานที่เกิดเหตุการณ์ ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ทำหน้าที่ทั้งหาข่าว และเขียนข่าวส่งมายังสถานีโทรทัศน์

3. ผู้ประกาศข่าว คือ ผู้ทำหน้าที่อ่านข่าวโทรทัศน์จากห้องส่งของสถานี ผู้ประกาศข่าวต้องมีน้ำเสียง และบุคลิกภาพดี ที่สำคัญต้องอ่านข่าวได้ชัดเจน ถูกต้อง มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นข่าว สามารถสัมภาษณ์สดกับแหล่งข่าว และนำเสนอการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสดได้ทันทีที่ รวมถึงสามารถประสานข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงข้อมูลกับผู้สื่อข่าวที่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นข่าวได้

4. บุคลากรด้านเทคนิค คือ ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลอุปกรณ์ทางเทคนิค เช่น คอมพิวเตอร์ กราฟิก อุปกรณ์เครื่องส่ง วิทยุถ่ายทอดสด (Outside broadcasting: OB) เป็นต้น

ส่วนหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณค่าข่าว และการคัดเลือกข่าว จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากมายในแต่ละวัน มีความน่าสนใจที่แตกต่างกัน แต่สื่อมวลชนไม่สามารถนำเสนอข่าวได้ เนื่องจากเวลาในการนำเสนอมีอย่างจำกัด รวมถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกข่าวจากเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณค่าข่าวเพื่อผลิตและนำเสนอข่าวโทรทัศน์ มีหลักอยู่ 10 ประการ (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2557) ดังนี้

1. ความถูกต้อง (Accuracy) ข่าวที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่มีข้อมูลถูกต้อง เพียงตรง แม่นยำเพียงพอ ที่จะใช้ในการนำเสนอเป็นข่าว หากการนำเสนอผิดพลาดอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือในรายการข่าวของสถานี

2. ความสดใหม่รวดเร็ว (Immediacy) เป็นเรื่องที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ๆ

3. ความทันต่อเหตุการณ์ (Recentness) เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ๆ และยังอยู่ในความสนใจของประชาชน ทันต่อความอยากรู้ อยากเห็นของประชาชน

4. ความเกี่ยวข้อง (Relevance) ข่าวที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน

5. ความมีผลกระทบต่อสังคม (Impacts) เป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมส่วนใหญ่

6. ความใกล้ชิด (Proximity) เป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ

7. ความน่าสนใจ (Interest) เป็นเรื่องที่ทำให้ประชาชนให้ความสนใจในช่วงเวลานั้น

8. ความโดดเด่น (Prominence) ข่าวเป็นเรื่องที่มีความเด่นในตัวเอง

9. ความเป็นธรรมและความสมดุล (Balance and Fairness) เป็นเรื่องที่ต้องมีการนำเสนอความคิดเห็นแตกต่างกันสองฝ่ายขึ้นไป ต้องมีข้อมูลทั้งสองฝ่าย และนำเสนอข้อมูลของทั้งสองฝ่ายอย่างเป็นธรรมและสมดุล

10. ความเป็นข่าวที่สนองปฏษฎานวิสัย (Human Interest) เป็นเรื่องที่มีเกี่ยวข้องกับเรื่องความขัดแย้ง เรื่องคนดังหรือคนมีชื่อเสียง (Celebrity) เรื่องแปลกประหลาด เรื่องมีเงื่อนงำชวนสงสัย เรื่องความก้าวหน้า เรื่องสะท้อนอารมณ์ และเรื่องทางเพศ นอกจากการคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอ ทางโทรทัศน์ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของข่าวแล้ว ข่าวที่ได้รับการนำเสนอจะต้องพิจารณาในด้านคุณภาพข่าว (Quality of News) ด้วยเช่นกัน



คุณลักษณะของข่าวที่ดีนั้น ผู้สื่อข่าวต้องพยายามรายงานตามความเป็นจริงของ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างครบถ้วน โดยการสังเกตการณ์โดยตรง และใช้แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลที่เป็นทางการมาให้ความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนมีความน่าเชื่อถือ ประกอบกับแหล่งข้อมูลข่าว ธรรมชาติที่มี ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545) ซึ่งอธิบายได้ว่าลักษณะของข่าว ที่มีคุณภาพจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีความถูกต้องครบถ้วน (Accuracy) ความถูกต้อง เทียบตรง เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่มีการ บิดเบือนสามารถพิสูจน์ได้ ต้องมีความครบถ้วนของความจริงในทุกแง่มุม โดยไม่มีการปั้นเสริม เติมแต่งข้อมูลใดๆลงไปในช่วง นอกจากนี้ยังหมายถึงรวมถึง ความถูกต้องในรายละเอียดของบุคคล ในข่าวทั้งชื่อ นามสกุล ยศ ตำแหน่ง อายุ อาชีพ เพศ สถานที่ วันเวลา ต้องรายงานข่าวให้ถูกต้องหลัก ภาษာ เพื่อป้องกันการเสนอข่าวที่ผิดพลาด ซึ่งอาจเป็นผลร้ายต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวหรือ บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาอาจถูกดำเนินคดีได้

2. มีความสมดุลและเที่ยงธรรม (Balance and Fairness) เปิดโอกาสให้ผู้รับข่าวทราบถึง ความคิดเห็น หรือข้อมูลในทุกแง่มุมเท่าที่ผู้สื่อข่าวจะสามารถทำได้ ให้ความเป็นธรรมกับผู้ตกเป็น ข่าวอย่างเสมอภาคเท่าเทียม นำประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายแสดงความคิดเห็นมาในลักษณะที่ สมดุลกัน

3. มีความเป็นกลางเที่ยงตรงหรือภาวะวิสัย (Objectivity) การเขียนข่าว หรือรายงาน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตรงไปตรงมาโดยปราศจากอคติ ไม่ใส่อารมณ์ หรือสอดแทรกความคิดเห็นและ ความรู้สึกตนเองเข้าไปในข่าว ไม่เสนอข่าวโดยเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือมีผลประโยชน์ส่วนตัว เข้าไปเกี่ยวข้องในการรายงานข่าว

4. มีความกระชับตรงประเด็น (Brief and Focus) ข่าวที่เขียนต้องสั้น กระชับได้ใจความ ชัดเจน โดยใช้ภาษาหรือประโยคเพียงสั้นๆ เพื่อสร้างความเข้าใจในเวลาอันจำกัด ไม่ใช้ภาษา บรรยายที่เยิ่นเย้อ ไม่ใช้คำกำกวม หรือมีความหมายหลายแง่มุม ตรงประเด็น เข้าสู่หัวใจสำคัญของ ประเด็นข่าวโดยเร็ว

5. ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลที่ชัดเจนและเหมาะสม (Properly attributed) ต้องให้ รายละเอียดที่มาของข่าว เพื่อความน่าเชื่อถือในข้อมูลที่นำมารายงาน เขียนให้ถูกต้องตามวิธีการ อ้างอิง และคำนึงถึงจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน

นอกจากหลักการคัดเลือกข่าวที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีเรื่องของปัจจัยที่มีผลต่อการ คัดเลือกข่าว ไวท์ (White, 1950 อ้างถึงใน นันทินภัต วัฒนาจตุรพร, 2543, หน้า 10) ซึ่งให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวสารเพื่อนำมาเผยแพร่สู่สาธารณชนนั้น ส่วนหนึ่งมาจากกระแส

ความต้องการของผู้ชม และอีกส่วนหนึ่งมาจากความต้องการขององค์กร โดยปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวสารแบ่ง ออกเป็น 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านองค์กร เป็นเรื่องของนโยบาย คุณดมการณ์ ประเภทขององค์กร หรือสื่อ เป็นปัจจัยที่พบได้มากที่สุด และยากที่จะหลีกเลี่ยงได้

2. ปัจจัยเกี่ยวกับประเภทของข่าว การเลือกเหตุการณ์หรือข่าวที่เข้ากับความคิดหวังของผู้ชม ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่ยอมรับได้ เป็นข่าวที่มีคุณค่า และต้องสร้างสมดุลระหว่างข่าวประเภทต่างๆ

3. ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม แลพคุณค่าของข่าว อยู่ที่เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชนชั้น การปกครอง เพราะเชื่อว่าเหตุการณ์ต่างๆ อยู่ในความสนใจของประชาชน

### การรายงานข่าวโทรทัศน์

ศาสตร์ของการรายงานข่าวโทรทัศน์ คือ การรายงานเรื่องสำคัญที่เป็นข่าว และเป็นการนำเสนอข่าวความจริงต่อผู้ชม ผู้รายงานข่าวจะต้องนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมานำเสนอ และนำเรื่องราวที่เป็นข่าวนั้นจะต้องเชื่อมโยงความสนใจของผู้ชมรายการได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้รายงานข่าวสามารถสร้างจุดเด่นของข่าวให้มีความน่าสนใจ มีเอกลักษณ์ในการนำเสนอข่าว เพื่อให้ผู้ชมสนใจ จดจำ และติดตามรายการ การรายงานข่าวโทรทัศน์ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายเมื่อได้มีการวางแผนและรวบรวม เรียบเรียง ข่าวลักษณะการรายงานข่าวโทรทัศน์โดยทั่วไปแบ่งเป็น 3 ประเภท (กุลทิพย์ ศาสตร์ระรุจิ และอภิรัช พุกสวัสดิ์, 2556) ดังนี้

1. การรายงานสดในสตูดิโอ/ห้องส่ง (Live Program in Studio) การนำเสนอรายการสด ถือเป็นรายการข่าวที่ผู้ประกาศข่าวนำเสนอสดในห้องส่ง และออกอากาศโดยพร้อมกันไปที่ทั้งนี้มีผู้ประกาศข่าว ผู้รายงานข่าว จะต้องมีการซ้อมการออกอากาศล่วงหน้า และมีการนัดหมายกันระหว่างผู้ผลิต ผู้กำกับรายการ และช่างกล้อง เพื่อทราบลำดับในการนำเสนอ ซึ่งในการรายงานข่าวโทรทัศน์จะมีการตัดต่อภาพไปยังเทพข่าว รวมทั้งการนำเสนอรายการข่าวจากพื้นที่ในระหว่างการออกอากาศ

2. การรายงานสดจากสถานที่ที่เป็นข่าว เป็นรายการที่นำเสนอด้านข่าวจากสถานที่เกิดเหตุการณ์ที่เป็นการถ่ายทอดจากพื้นที่ โดยเฉพาะข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติต่างๆ ที่ผู้สื่อข่าวจะต้องนำเสนอภาพและเสียงในเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้ชมเกิดความใกล้ชิดกับเรื่องที่เป็นข่าว การรายงานสดเป็นรูปแบบการรายงานข่าวที่นำเสนอในเหตุการณ์จริง บันทึกเวลาจริงในการออกอากาศสดจากสถานที่เกิดเหตุ ถือเป็นจุดแข็งของรายการข่าวโทรทัศน์ ทักษะของการรายงานสด ความสำคัญอยู่ที่ตัวนักข่าว กล่าวคือ นักข่าวที่รายงานสดจะต้องมีความสามารถใน

การรายงานสดด้วยสมุดบันทึกเล็กๆ มีความมั่นใจและมีความสามารถในการจัดเรียงเรียงข้อมูลในสถานการณ์คับขันได้เป็นอย่างดี โดยไม่มีการเรียบเรียงล่วงหน้า นักข่าวโทรทัศน์ที่ดำเนินรายการถ่ายทอดสดจะต้องมีประสบการณ์ในงานข่าว ทราบว่าจุดเด่นของเรื่องที่เป็นข่าวนั้นอยู่ที่ใด ก็จะสามารถที่จะเรียบเรียงข่าวเพื่อออกอากาศในเวลากระชั้นชิดได้ การนำเสนอรายงานสดทางโทรทัศน์ นักข่าวยังต้องทำโครงร่างบทโทรทัศน์เพื่อเตรียมสำหรับการออกอากาศ บทในส่วนของการตัดภาพไปถ่ายทอดสด โดยมีการเชื่อมโยงเนื้อหาจากห้องส่งจากทางสถานี กระบวนการรายงานสดจะประกอบด้วยขั้นตอนหลัก (กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ และอภิรักษ์ พุกสวัสดิ์, 2556) ดังนี้

1. การนำเสนอรายงานข่าวจากสถานีที่เกิดเหตุการณ์จริง
2. การส่งคำถามและคำตอบที่ผู้สื่อข่าวสัมภาษณ์สดในเหตุการณ์ให้กับผู้ประกาศข่าว
3. การดำเนินการสัมภาษณ์บุคคลที่จะนำเสนอบนจอโทรทัศน์
4. การรายงานข่าวแบบบันทึกล่วงหน้า (Video Tape Recording) หรือรายการข่าวแห่ง

เป็นรายการข่าวที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้า โดยบันทึกรายการลงในเทปโทรทัศน์ แล้วนำเทปข่าวโทรทัศน์ที่บันทึกรายการลงไว้แล้วมาแพร่ภาพออกอากาศจริงๆ อีกที่หนึ่ง รายการข่าวแบบนี้นับว่าเป็นรายการที่ทีมข่าวผลิตได้ตรงตามแนวคิดของเรื่องได้ถูกต้อง สามารถแทรกภาพและเสียงได้ตรงตามบทโทรทัศน์ ทีมข่าวสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดได้ด้วยการบันทึกและตัดต่อเทป

### รายการโทรทัศน์

การจำแนกประเภทของสื่อโทรทัศน์มักไม่นิยมจำแนกประเภทของสถานีแบบ Format Station เช่น การจำแนกประเภทของรายการสถานีวิทยุ เนื่องจากสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งมักต้องให้บริการเนื้อหาสาระที่หลากหลายแก่ผู้ชมหลายกลุ่ม (กิติมา สุรสนธิ, 2533) การจำแนกประเภทของรายการจึงเน้นที่ประเภทของเนื้อหาสาระ (Genre) ดังนี้

1. รายการประเภทสารคดี หรือรายการจากข่าวและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น (News and Reality Program หรือ Non-fiction) ได้แก่
  - 1.1 รายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว (News and Current Affairs)
  - 1.2 รายการสารคดี (Feature and Documentary)
  - 1.3 รายการการศึกษา (Education)
  - 1.4 รายการสนทนา (Talk)
  - 1.5 รายการบรรยายนอกสถานที่ในการถ่ายทอดต่างๆ (Commentary on Public Events)

2. รายการแนวจินตคดีหรือบันเทิง (Imaginative Fiction Program or Entertainment Program) ได้แก่

- 2.1 รายการละครโทรทัศน์ (Television Drama or Soap Opera)
- 2.2 รายการตลก (Situation Comedy)
- 2.3 รายการภาพยนตร์ (Movies)
- 2.4 รายการการ์ตูน (Cartoon)
- 2.5 รายการเกมส์และแข่งขันตอบปัญหา (Game and Quiz Show)
- 2.6 รายการปิกนิกะบันเทิง (Light Entertainment)
- 2.7 รายการดนตรีและเพลง (Music)
- 2.8 รายการกีฬา (Sports)

3. รายการแนวการมีส่วนร่วมของผู้ชมและวิทยากร (Audience Oriented Program) ได้แก่

- 3.1 รายการเปิดสายจากผู้ฟัง (Phone-In)
- 3.2 รายการอภิปราย (Discussion)

3.3 รายการโฆษณา (Commercial Program) ได้แก่ รายการโฆษณาสินค้า หรือ Home Shopping และรายการประกาศบริการ

การจำแนกประเภทของตามเนื้อหาสาระ (Genre) ทำให้สะดวกสำหรับผู้ผลิต ผู้จัดรายการและผู้ชม เข้าใจได้ง่ายว่า รายการแต่ละประเภทมีลักษณะ มีความยาวเท่าไร มีแนวการผลิตแบบไหน เช่น รายการ Dramedy เป็นรายการผสมละครกับแนวตลก หรือเรียกว่า Comedy Drama รายการ Docudrama เป็นรายการสารคดีผสมละคร เป็นต้น

### ความหมายและความสำคัญของข่าวโทรทัศน์

ข่าวโทรทัศน์ (Television News) ถือเป็นประเภท Journalistic Program ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือต้องเป็นเรื่องจริง มีองค์ประกอบของข่าว ได้แก่ รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ มีความสำคัญ ความเด่น โดดเด่น และมีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ ปัจจุบันข่าวโทรทัศน์นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็นการนำเสนอทั้งภาพ และเสียง ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกร่วมกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว ถ้านำเสนอข่าวดี ภายใต้อخبارเท็จจริง และนำเสนออย่างรวดเร็ว ผู้ชมจะเกิดความเชื่อถือในข่าว และจะนำมาซึ่งรายได้จากโฆษณาต่อทางสถานี (กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ และอภิชาต พุกสวัสดิ์, 2556)

นอกจากนี้ข่าวโทรทัศน์ ยังมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นช่องทางในการแพร่กระจายข่าวสารที่มีศักยภาพสูง ปัจจุบันประชาชนแทบทุกคนมีเครื่องรับโทรทัศน์ แม้ในชนบทที่ห่างไกล จึงทำให้ข่าวสารสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ชมได้ในจำนวนมากในระยะเวลาที่รวดเร็ว ข่าวที่นำเสนอทางโทรทัศน์นั้น สร้างความกระจ่างชัดให้กับผู้ชม เพราะภาพข่าว ช่วยทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

### ประเภทรายการข่าวโทรทัศน์

ประเภทของรายการข่าวมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความนิยมของผู้ชมรายการ และขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละสถานี อย่างไรก็ตาม การแบ่งประเภทของข่าว เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ ที่แบ่งประเภทตามเนื้อหาสาระของข่าว (กฤตทิพย์ ศาสตรระรุจิ และอภิรัช พุกสวัสดิ์, 2556) ดังนี้

1. ข่าวหนัก (Hard News) หมายถึง ข่าวที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม เนื้อข่าวมุ่งให้ความรู้ และให้ประโยชน์ต่อผู้ชมในการตัดสินใจต่อไป ข่าวที่ส่งผลกระทบต่อในทางบวก ทางลบต่อผู้ชม การนำเสนอข่าวส่งผลกระทบต่อคนในวงกว้าง อาทิ การขึ้นราคาน้ำมัน การเลือกตั้ง การลดอัตราภาษี ข่าวประเภทนี้ ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวภัยพิบัติ เป็นต้น

2. ข่าวเบา (Soft News) หมายถึง เป็นข่าวที่เน้นให้ผู้ชม มีอารมณ์ร่วมในการนำเสนอ เช่น เกิดความรู้สึกรัก เกลียดชัง กับเรื่องหรือบุคคลที่ตกเป็นข่าว แต่เนื้อหาข่าว ไม่มีผลต่อการดำเนินชีวิตแต่อย่างใด การนำเสนอข่าวประเภทนี้ เพื่อสนองต่อความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ และอาจจะเป็นเหตุผลทางธุรกิจขององค์กรสื่อ เช่น ข่าวดาราแยกทางเดิน ข่าวเกี่ยวกับความเชื่อทางไสยศาสตร์ คนแต่งงานกับงู การทำนายหมอดู รวมถึงข่าวอาชญากรรมต่างๆ เป็นต้น ซึ่งข่าวประเภทนี้อาจจะส่งผลกระทบต่อคนบางคน หรือบางกลุ่ม แต่ไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับมหภาค

3. ข่าวภูมิภาค หรือข่าวท้องถิ่น หมายถึง ข่าวภายในประเทศ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นในเมืองหลวงหรือปริมณฑล ซึ่งเป็นข่าวที่มีความสำคัญ หรืออาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในภูมิภาคหนึ่ง รวมถึงบุคคลที่เป็นข่าว เนื้อหาของข่าว เกี่ยวข้องกับความเป็นไปในท้องถิ่นนั้นๆ

4. ข่าวต่างประเทศ หมายถึง ข่าวเหตุการณ์ การรายงานสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นนอกประเทศ โดยได้รับสัญญาณดาวเทียม และส่งทางอินเทอร์เน็ต โดยจะมีเจ้าหน้าที่แปลข่าวเป็นภาษาไทย และคัดเลือกข่าวที่เป็น ที่สนใจต่อผู้ชมนำมาออกอากาศ รวมไปถึงการวิเคราะห์ข่าวต่างประเทศด้วย

## รูปแบบรายการข่าวโทรทัศน์

รูปแบบการเสนอรายงานข่าวโทรทัศน์ หมายถึง ลักษณะรูปแบบรายการที่กระตุ้น และดึงดูดความน่าสนใจ ของผู้รับข่าวสารเป็นอย่างดี ลักษณะการนำเสนอข่าวโทรทัศน์สามารถสร้างความประทับใจ สนองความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น และส่งผลกระทบต่อผู้ชม รูปแบบของรายการข่าวโทรทัศน์ที่สำคัญ (กุลทิพย์ ศาสตรระจุ และอภิรัช พุกสวัสดิ์, 2556) ได้แก่

1. รายการข่าว (News Program) จัดเป็นการรายงานเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ได้แก่ ข่าวในประเทศ ต่างประเทศ ข่าวกีฬา เป็นต้น รายการข่าว ถือเป็นรายการหลักของสถานีที่มีการนำเสนอทั้งในช่วงเช้า กลางวัน และช่วงเย็น ข่าวของทางสถานีในช่วงเวลาไพรม์ไทม์นั้น หากสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้ชมให้ติดตามรับชมอย่างต่อเนื่องได้ จะทำให้เกิดรายได้แก่สถานีอย่างมาก ทั้งนี้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ วิธีการนำเสนอ และช่วงเวลาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ในรายการข่าวตัวผู้ประกาศข่าว ถือว่าเป็นผู้สร้างจุดสนใจให้แก่รายการข่าว

2. รายการวิเคราะห์ข่าว (News Analysis) เป็นการนำเสนอข่าวเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างละเอียด โดยเสนอเบื้องหลังของปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ความเป็นมาของปัญหา และเหตุการณ์ต่างๆ โดยมีการวิเคราะห์แนวโน้มของเหตุการณ์ ผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นต้น รายการประเภทนี้เน้นการนำเสนอความคิดเห็น การวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เป็นข่าว เพื่อผู้รับสารได้รับรู้ถึงทัศนคติมุมมองที่หลากหลาย นอกเหนือไปจากข้อเท็จจริงที่เป็นข่าว การทำรายการวิเคราะห์หิวพากษ์วิจารณ์ โดยไม่มีความเป็นกลาง หรือขาดข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง อาจส่งผลกระทบต่อบุคคล หรือองค์กรให้เกิดความเสียหายได้ แต่อย่างไรก็ดี รายการวิเคราะห์ข่าว เป็นเพียงการนำเสนอความคิดเห็นบางส่วนเท่านั้น ไม่ใช่ข้อเท็จจริงทั้งหมด และถือเป็นการใช้ทัศนคติที่แตกต่าง หากผู้ดำเนินรายการ มีทักษะการสื่อสารในการโน้มน้าวใจ อาจชี้นำประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณะได้ ส่วนใหญ่แล้วรายการวิเคราะห์ข่าวจะจัดเป็นรายการสด ที่อาจไม่สามารถวิเคราะห์ข่าว เพื่อให้ได้ข้อสรุป หรืออาจไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน แต่เป็นการนำเสนอข้อมูล ความคิดเห็นที่ให้รายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อขยายความชัดเจนในประเด็นที่เป็นข่าวมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิจรณ์ญาณของผู้ชม ที่จะเป็นผู้ตัดสิน

3. รายการสารคดีเชิงข่าว (News Documentary) เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริง ที่เกิดจากข่าวที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ปัจจุบัน ในเชิงลึกอย่างละเอียด เป็นรายการที่นำเสนอ เบื้องหลังข่าวตามข้อเท็จจริง ความเป็นมาของสาเหตุความคืบหน้าของเหตุการณ์ รายการสารคดีเชิงข่าวมุ่งตอบคำถามในใจผู้ชมว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร โดยมุ่งนำเสนอข่าวให้สมดุลงทั้ง 2 ด้าน การผลิตรายการสารคดีเชิงข่าว จำเป็นต้องค้นคว้าข้อมูล และประเด็นการศึกษา

ที่ให้มีมิติในเชิงลึก เกี่ยวกับข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ที่อาจส่งผลกระทบต่อคนวงกว้าง เป็นประเด็นสาธารณะ เป็นการรายงานเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นประเด็นทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ เนื่องจากข่าวถูกจำกัดด้วยเวลาในการนำเสนอ แต่ละวันเพียง 2-3 นาที ทำให้ไม่สามารถนำเสนอข้อมูลได้ครบทุกด้าน สารคดีเชิงข่าวจึงเป็นรายการที่ตอบสนอง เนื้อหาข่าวเชิงลึก เพื่อให้รายละเอียดของข่าวที่เกิดขึ้น ให้ข้อเท็จจริงครบทุกด้าน ตัวอย่างรายการสารคดีเชิงข่าว ในสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ได้แก่ รายการเรื่องจริงผ่านจอ รายการเปิดปม เป็นต้น

4. รายการวิจารณ์ข่าว (News Commentary) เป็นเสนอความคิดเห็นประกอบเข้าไปในรายการ เป็นการตีความข่าวที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนั้น รายการประเภทนี้สามารถชักจูงให้ผู้ฟังเกิดความคิดเห็นคล้ายตามความคิดเห็นของผู้วิจารณ์ข่าวได้ รูปแบบรายการโทรทัศน์ ได้มีการปรับเปลี่ยนในช่วงระยะเวลา 10 ปีให้หลัง ทั้งวิธีการนำเสนอให้ผู้ประกาศข่าวไม่ได้ทำหน้าที่อ่านข่าวเพียงอย่างเดียว แต่มีการเพิ่มลีลา และลักษณะการนำเสนอแบบเล่าข่าวเข้าไป มีการนำเสนอรายงานพิเศษ หรือสื่อบุคคลเข้ามาประกอบ รวมถึงมีการสัมภาษณ์สดผู้ที่ตกเป็นข่าว หรือผู้เห็นเหตุการณ์ รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข่าวมีความสมจริง ใกล้ชิด ทันเหตุการณ์และเป็นกันเองกับผู้ชมมากที่สุด

### ทีวีดิจิทัล

"ทีวีดิจิทัล" หรือ "โทรทัศน์ดิจิทัล" (Digital Television) หมายถึง การส่งสัญญาณภาพ เสียง และข้อมูลสารสนเทศ ในระบบการบีบอัดสัญญาณแบบดิจิทัล เป็นการส่งสัญญาณแบบผสมร่วมกัน (Multicasting) ทั้งภาพ และเสียง ซึ่งมีความแตกต่างจากการออกอากาศในระบบเดิมคือระบบแอนะล็อก (ตาม เชื้อสถาปนศิริ, 2557)

ทีวีดิจิทัลใช้การแปลงสัญญาณคลื่น เป็นรหัสดิจิทัล จากนั้นใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ บีบอัดสัญญาณภาพ และเสียงให้มีขนาดเล็กลง ก่อนจะส่งสัญญาณออกไปผ่านระบบแพร่ภาพ ดาวเทียม หรือเคเบิล ส่งไปยังเครื่องรับสัญญาณปลายทาง ซึ่งจะมีตัวถอดรหัส แปลงสัญญาณนั้นออกมาเป็นภาพ และเสียงออกสู่หน้าจอ (Monitor) ผ่านเครื่องรับสัญญาณภาพโทรทัศน์ การส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ แบบระบบแอนะล็อก ในอดีตใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในอากาศ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากแต่ละประเทศจะได้สัดส่วนของคลื่นวิทยุไฟฟ้าตามแต่ที่ภูมิประเทศ และขอบเขตพื้นที่ เรียกว่าคลื่น "แฮร์ตเซียน" ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด และสิ้นเปลืองไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นการออกอากาศในระบบดิจิทัล จึงเป็นการช่วยเพิ่มความคุ้มค่าของคลื่นแบบเดิม และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระบบดิจิทัลทีวี ทำให้การรับชมโทรทัศน์ มีคุณภาพ และเสียงที่ดีขึ้น ในระบบความคมชัดสูง (High Definition) และไม่มีสัญญาณรบกวน ทำให้สามารถรับชมโทรทัศน์ด้วยอัตราส่วนภาพแบบ Widescreen 16:9 ซึ่งมีความเหมาะสมกับเครื่องรับโทรทัศน์แบบ LED, LCD และ Plasma พร้อมเสียงในระบบรอบทิศทาง การมีช่องรายการที่เพิ่มขึ้นทำให้ประชาชนมีทางเลือกในการรับชม มีส่วนในการกระตุ้นเศรษฐกิจ และการลงทุนของประเทศ นำมาซึ่งการยอมรับของต่างชาติและการนำเสนอใจในการลงทุนจากต่างประเทศ

นอกจากนี้ ทีวีดิจิทัล ยังสามารถรับส่งสัญญาณผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ได้ เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก โทรศัพท์มือถือ และเครื่องรับสัญญาณในรถยนต์ได้อย่างคมชัด และไม่เพียงแต่สามารถส่งสัญญาณไปได้เท่านั้น แต่ยังเพิ่มข้อมูลข่าวสารสารสนเทศอื่นๆ ใส่เข้าไปในรายการโทรทัศน์ได้ด้วย เช่น ข่าวตัวหนังสือ ข้อความเสียง หรือการโฆษณา การซื้อขายออนไลน์ รวมไปถึงการใส่รหัสล็อกปลายทางป้องกันการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ที่ผู้ปกครองสามารถตั้งค่าความปลอดภัยได้ (ตาม เชื้อสถาปนศิริ, 2557) โทรทัศน์ในระบบดิจิทัลมีประโยชน์หลายประการ อาทิ

1. ทำให้ใช้ประโยชน์จากช่องสัญญาณได้มากขึ้น
2. ให้บริการเสริมได้ (หากกฎหมายอนุญาต)
3. สามารถรับชมขณะอยู่ในพาหนะเคลื่อนที่ได้ เช่น ขณะอยู่บนรถยนต์ได้ชัดเจนในบางความถี่
4. สามารถให้บริการฟรี (Free to Air) หรือบริการเก็บค่าสมาชิกได้
5. ค่าใช้จ่ายในการออกอากาศต่อ 1 รายการลดลง เพราะ 1 เครื่อง ส่งได้หลายรายการ
6. พัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อรับกับวิวัฒนาการส่งและรับโทรทัศน์ในอนาคต เช่น โทรทัศน์จอกว้าง โทรทัศน์ความคมชัดสูง
7. ประหยัดพลังงานในการส่งโทรทัศน์ เนื่องจากเครื่องใช้กำลังออกอากาศลดลง



ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบคุณสมบัติที่แตกต่างกันของระบบออกอากาศทั้ง 2 ระบบ

ข้อเปรียบเทียบ	ระบบแอนะล็อก	ระบบดิจิทัล
	ความคมชัดปกติ (SD)	ความคมชัดปกติ (SD) ความคมชัดสูง (HD)
การรับสัญญาณ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- สัญญาณไม่ดี ถ้าอยู่ในพื้นที่ที่มีตึกสูง หรือภูเขาบัง การรับสัญญาณโทรทัศน์</li> <li>- เกิดภาพซ้อน หากมีสัญญาณอื่นมารบกวน</li> <li>- เกิดสัญญาณรบกวน (Noise) ได้ เมื่อสัญญาณถูกขยาย</li> <li>- ภาพไม่คมชัด หากอยู่ใกล้อุปกรณ์ไฟฟ้า หรือแม่เหล็ก</li> <li>- เกิดภาพซ้อน หากมีสัญญาณอื่นมารบกวน</li> <li>- เกิดสัญญาณรบกวน (Noise) ได้ เมื่อสัญญาณถูกขยาย</li> <li>- ภาพไม่คมชัด หากอยู่ใกล้อุปกรณ์ไฟฟ้า หรือแม่เหล็ก</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ไม่มีปัญหาเรื่องสัญญาณ แม้อยู่ในพื้นที่ที่มีตึกสูง หรือภูเขาบังสัญญาณโทรทัศน์</li> <li>- ไม่มีปัญหาเรื่องสัญญาณ แม้อยู่ในพื้นที่ที่มีตึกสูง หรือภูเขาบังสัญญาณโทรทัศน์</li> <li>- ไม่เกิดภาพซ้อน แม้มีสัญญาณอื่นมารบกวน</li> <li>- สัญญาณรบกวนน้อย เพราะระบบจะไม่ขยายสัญญาณ แต่จะทบทวนสัญญาณใหม่ให้กลับมาเหมือนเดิม</li> <li>- ไม่มีปัญหาเรื่องความคมชัด หากอยู่ใกล้อุปกรณ์ไฟฟ้า หรือแม่เหล็ก</li> </ul>
การส่งสัญญาณ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ส่งจากเสาอากาศ ดังนั้น เครื่องโทรทัศน์สามารถรับสัญญาณได้เลย</li> <li>- ส่งสัญญาณข้อมูลได้ช้าและน้อยกว่า</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ส่งจากดาวเทียม เครื่องโทรทัศน์ไม่สามารถรับสัญญาณได้โดยตรง ต้องมีจาน หรือกล่องแปลงสัญญาณเข้าทีวีก่อนจึงรับชมได้</li> <li>- ส่งสัญญาณข้อมูลได้รวดเร็วมากกว่า</li> </ul>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ข้อเปรียบเทียบ	ระบบแอนะล็อก	ระบบดิจิทัล
การบีบอัดสัญญาณ	บีบอัดสัญญาณไม่ได้จึงต้องให้ความถี่มากในการส่ง ทำให้มีสถานีน้อย เช่น 1 ช่อง ก็ใช้ได้ 1 รายการเท่านั้น	มีระบบการบีบอัดสัญญาณ ทำให้สามารถส่งรายการได้มากขึ้น เช่น 1 ช่อง สามารถส่งภาคพื้นดินได้ถึง 4-6 รายการ และผ่านดาวเทียมได้ถึง 8-10 รายการ
จำนวนช่องสัญญาณ	มีน้อย บีบอัดสัญญาณไม่ได้	มีได้มาก เพราะบีบอัดสัญญาณได้
การรับชมขณะเคลื่อนที่	ไม่สามารถรับชมได้	รับชมขณะพาหนะเคลื่อนที่ได้
ความประหยัด	เสียค่าใช้จ่ายมากกว่าระบบดิจิทัล	ประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่ายกว่าระบบอนาล็อก เพราะเครื่องส่ง 1 เครื่อง ส่งได้หลายรายการ
จำนวนช่องรายการ	ฟรีทีวี 6 ช่อง (3, 5, 7, 9, NBT, Thaipbs)	ฟรีทีวี 36 ช่อง (6 ช่องเดิมจากอนาล็อก +30 ช่องใหม่)
ระบบเสียง	Stereo	Surround 5.1
ขนาดภาพ	4:3	16:9
การพัฒนาในอนาคต	ไม่สามารถพัฒนาประสิทธิภาพให้เพิ่มขึ้นได้ จึงไม่เพียงพอการใช้งานที่มีการเติบโตขึ้นเรื่อยๆ	สามารถพัฒนาประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ เพื่อรองรับโทรทัศน์ในอนาคต เช่น โทรทัศน์จอกว้าง, HDTV

สำหรับแนวคิด และทฤษฎีการนำเสนอข่าวยุคทีวีดิจิทัลนั้น ผู้วิจัยนำมาเป็นพื้นฐานเพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าว พัฒนาการนำเสนอข่าว และพฤติกรรม การเปิดรับข่าวอาชญากรรมในยุคทีวีดิจิทัล ของผู้ชมในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย

## แนวคิดด้านการพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวยุคที่วีดิทัศน์

จิรโรจน์ จิตราพัฒนานันท์ (2560) กล่าวไว้ในโครงการศึกษาผลกระทบและแนวทางการพัฒนารูปแบบและเนื้อหารายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลในประเทศไทยหลังการเปลี่ยนผ่าน ว่า การนำเสนอข่าว ที่ทีมงานต้องหาข้อมูลรอบด้าน และมีการขี้นข่าว ในเชิงให้ข้อมูลความรู้ แต่ไม่ใช่การแสดงความคิดเห็นส่วนตัวในการรายงานข่าว สำหรับเนื้อหาที่มาจากสื่อออนไลน์ จำเป็นต้องผ่านการตรวจสอบข้อมูลก่อนทุกครั้ง ไม่นำข้อมูลมาเล่าทันที เพราะไม่ต่างจากการดูในมือถือซึ่งจะทำให้โทรทัศน์หมดความสำคัญ ทั้งยังมีการกำกับดูแลที่เข้มข้น มีคณะกรรมการตรวจทุกวัน และมีการรายงานหากมีการพุดผิด ข้อมูลผิด ทำให้การดราม่าในการนำเสนอน้อยลง ทั้งนี้ยังระบุอีกว่า นอกจากเสนอสิ่งที่คนอยากรู้ จะต้องนำเสนอสิ่งที่คนควรรู้ด้วย และควรสร้างสรรค์ออกมาให้น่าสนใจ เพื่อทำให้สื่อโทรทัศน์ ต่างจากสื่อโซเชียล

ขณะที่ อัจฉรา ปันทรานนวงศ์ (2562) ยังได้ระบุถึงโอกาสในการพัฒนาสื่อสารมวลชนให้ทันสมัย จากการศึกษา Digital Trend 2020 ดังนี้

1. Data Driven/Big data การใช้ข้อมูลสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ในการรับรู้ ให้ตรงกับความต้องการของผู้คนแต่ละกลุ่มและสร้างกลยุทธ์ให้ตอบใจത്യ (Personalization)
2. Curator of content รวบรวมเนื้อหาที่ดีไว้ในช่องทางการสื่อสารออนไลน์ และสร้างทิศทางในการนำเสนอที่ชัดเจนขององค์กร เช่น การเป็นช่องสำหรับการสื่อสารเรื่องพลังพลเมือง
3. Media and Journalism Integrity and Quality เชื่อถือได้ มีจรรยาบรรณ ไม่ได้เอาใจตลาดจนขาดอุดมการณ์ จึงต้องยึดมั่นในศรัทธาวิชาชีพสื่อ เป็นตะเกียงส่องทางสว่างแก่สังคม เพราะผู้บริโภคยังคงต้องการสื่อที่มีคุณภาพ แต่สามารถสร้างการตลาดที่หลากหลายได้ เช่น แนวทางธุรกิจ และแนวทางประโยชน์สาธารณะ

จักรพันธ์ ลีละมาสวัฒน์ (2559) ได้กล่าวว่า ช่อง 7HD เดินหน้ารุกตลาด และเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาฐานผู้ชมกลุ่มเดิมและขยายฐานกลุ่มคนเมือง ในยุคที่สังคมออนไลน์ขยายตัวสูง จึงมีการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อตอบรับเทรนด์ผู้บริโภคที่มีพฤติกรรมรับชมโทรทัศน์ผ่านหน้าจออื่นๆ (Second Screen) สื่อใหม่หรือสื่อออนไลน์เป็นยุคที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น ช่อง 7 จึงมุ่งพัฒนาช่องทางการรับชมออนไลน์ที่ตอบใจത്യผู้ชมที่ไม่สะดวกรับชมผ่านจอโทรทัศน์ โดยมีสื่อออนไลน์ที่รองรับการดูสดและดูย้อนหลัง เรียกว่ามีทุกช่องทางตอบใจത്യการรับชมโทรทัศน์ในยุคนี้ นอกจากภารกิจพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม ช่อง 7HD ยังเดินหน้าคอยสร้างคอนเทนต์ ทั้งสื่อออฟไลน์และสื่อออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน ด้วยเป้าหมายเพื่อดึงผู้ชมให้ใช้เวลาอยู่ กับสื่อดิจิทัลของสถานีนานขึ้น

สอดคล้องกับ สีขเรศ ศิราภานต์ (2562) อธิบายถึงนวัตกรรมและระบบนิเวศโทรทัศน์ 2020 ว่าในอีกไม่กี่ปี ดิจิทัลจะเข้าสู่ระบบ 8K นำร่องโดยช่อง NHK ซึ่งมีความคมชัด 16 เท่าของ HD ซึ่งต้องอาศัยคลื่นความถี่ 5G Broadcast ปัจจุบันทดลองใช้แล้วในประเทศเยอรมนี อังกฤษ ฝรั่งเศส และเป็นอนาคตของสื่อสารมวลชนไทย สำหรับโครงการศึกษาผลกระทบและแนวทางการพัฒนารูปแบบและเนื้อหารายการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ในระบบดิจิทัลในประเทศไทยหลังการเปลี่ยนผ่านมีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 9,000 คน ทั่วประเทศ พบว่าผลกระทบส่วนแรก คือ รายได้ของโทรทัศน์ถดถอย และโฆษณาสั้นจอบ ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย และ Creative industry ไม่ตรงกับความต้องการ ส่วนข้อเสนอของประชาชน คือ ต้องการรายการเจาะลึกไม่ฉาบฉวย มีการถกถั่นกรองผลกระทบก่อนนำเสนอ กำรงไว้ซึ่งจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ ส่งเสริมรายการเด็กและคนพิการ และเป็นทีวีเพื่อประชาชน

เชิดชาย มากบำรุง (2562) ระบุว่า สำนักข่าวไทยพีบีเอส มุ่งสร้าง Inform Citizen หรือ สื่อสารข้อมูลเชิงลึก และนำเสนอผ่านช่องทาง On Air, Online และ On Ground มีประเด็นที่ครอบคลุมรอบด้าน เช่น ประเด็นเรื่องสารเคมี มีการนำเสนอถึงต้นทางการนำเข้าสารเคมี ออกแบบการนำเสนอด้วยอินโฟกราฟิก เสนอตัวอย่างของเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมอย่างปลอดภัย และสร้างแอปพลิเคชัน นำเสนอพื้นที่ตลาดอินทรีย์ เพื่อสนับสนุนสินค้าปลอดภัยที่ปลอดภัย ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่ด้านสื่อมวลชน จึงต้องเรียนรู้ตลอดเวลา โดยเฉพาะการใช้เนื้อหาข้อมูลที่รองรับการนำเสนอได้ในทุกแพลตฟอร์ม

ด้านเนติพิภติ ตังคไพศาล (2562) อธิบายว่า ที่ผ่านมามีประเทศไทยรัฐทีวี พยายามสร้างทีมเวิร์ก วางทิศทางการทำงาน เพื่อสร้างเทคโนโลยี Virtual เพื่อทำการนำเสนอที่น่าสนใจ สร้างเรตติ้ง โดยวิเคราะห์ว่าแต่ละช่วงเวลา ความน่าสนใจอยู่ตรงไหน จากนั้นนำมาเป็นแนวทางของการทำ Virtual อีกทั้งยังหาจุดแตกต่างสอดแทรกความสร้างสรรค์หรือสรรถในการนำเสนอ เพื่อสร้าง Masterpiece ด้วยการออกแบบร่วมกับเนื้อหาการนำเสนอ เช่น ออกแบบ Virtual ที่ทำให้ผู้ประกาศข่าวลงไปอยู่ที่บริเวณเนินนมสาว ในช่วงถ้าหลวงขุนน้ำนางนอน การเล่าเรื่องประกอบการรายงานข่าวเรื่องต่างๆ

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาริตา ตระกูลโชคเสถียร (2555) ได้ระบุใน การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมในข่าว อาชญากรรมและการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร ว่า วาทกรรมในข่าวอาชญากรรม ได้รับอิทธิพลมาจากอุดมการณ์หลักในสังคมที่สื่อมวลชน นำมาใช้เป็นกรอบในการถ่ายทอด

เหตุการณ์ไปสู่สาธารณะ ซึ่งจะแสดงให้เห็นกรอบการรับรู้ที่สังคมมีต่อปรากฏการณ์นั้นๆ ในลักษณะที่เป็นภาพแบบฉบับตายตัว นอกจากนี้ข่าวอาชญากรรม ยังแสดงถึงบรรทัดฐานทางสังคมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เพื่อให้บุคคลที่เป็นปกติมีอำนาจเหนือบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังนั้น การรายงานข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชน จึงเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมเพื่อธำรงรักษาอุดมการณ์หลัก และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม

สมภพ รัตนวลี (2559) อธิบายถึงการนำเสนอข่าวในยุคดิจิทัลว่า พื้นที่ข่าวหรือภูมิทัศน์ข่าวเปลี่ยนไป ทำให้ความอยากรู้ของผู้บริโภคเกิดการเปลี่ยนแปลงตาม ดังนั้นผู้นำเสนอต้องมีการปรับเปลี่ยน เพราะเครื่องมือมีความทันสมัยมากขึ้น คนอยากรู้ข่าวในมิติที่หลากหลาย ขณะเดียวกันคนทำข่าวต้องมีการปรับตัว สื่อในยุคดิจิทัลควรนำเสนอข่าวด้วยข้อมูลเชิงลึกควบคู่ไปกับการนำเสนอข่าวที่รวดเร็ว ถึงแม้ว่าจะมีสื่อใหม่เข้ามา แต่สื่อเก่ายังมีคนติดตาม โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีจำนวนคนรับชมเป็นจำนวนมาก ในประเภทแพลตฟอร์มการรับชม และเป็นกระบวนการแรกของการก้าวไปสู่โลกยุคใหม่ในยุคดิจิทัล ปัจจุบันสื่อสิ่งพิมพ์หลายสำนักที่ประเทศอังกฤษรวมถึงอเมริกาได้ปรับตัว มีการนำเนื้อหาเคลื่อนย้ายไปอยู่ในรูปแบบของออนไลน์ ขณะที่สื่อสิ่งพิมพ์ยังคงอยู่ แต่เนื้อหาของสิ่งพิมพ์กับเนื้อหาของสื่อออนไลน์จะต้องแตกต่างกัน เนื้อหาที่นำมาใช้ในออนไลน์ ต้องการความเร็ว

เลอพร ศุภสร (2561) ได้กล่าวว่า การเปิดรับข่าวอาชญากรรมของเด็กและเยาวชนในสถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ว่าการเปิดรับข่าวอาชญากรรม (Exposure to Crime News) หมายถึง การรับชม หรือรับฟังข่าว ที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญา ได้แก่ การก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ การปกครอง การยุติธรรม ศาสนา การปลอมแปลงสินค้า เงิน หรือ เอกสาร ความผิดเกี่ยวกับเพศ ต่อร่างกาย หรือชีวิต ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์ และฉ้อโกงทรัพย์ กรรโชก รีดทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอก รับของโจร หรือทำให้เสียทรัพย์ การสื่ออาชญากรรมจึงมักเกี่ยวข้องกับ ตำรวจ ศาล ผู้พิพากษา ทนายความ ผู้ต้องหา ผู้ต้องสงสัย รวมไปถึงพยาน เดิมทีข่าวประเภทนี้เรียกว่า “ข่าวโรงพัก” เพราะข้อมูล เนื้อหา ที่จะนำมาเขียนเป็นข่าว มักได้มาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำที่โรงพัก

ทีปกร วุฒิพิทยามงคล (2560) เผยว่า ในเดือนมกราคม ปี 2560 หนังสือพิมพ์ The New York Times ได้ลงบทความบนอินเทอร์เน็ต ชื่อ Journalism that Stands Apart หรือ “การทำข่าวที่โดดเด่น” เป็นผลการศึกษาจากกลุ่มศึกษา 2020 ที่มองไปยังอนาคตของสื่อ ประกอบด้วยนักข่าวทั้งหมด 7 คน ในการค้นหาวิธีทำข่าว หรือการสื่อสารในรูปแบบใหม่ๆ โดยกลุ่มที่ศึกษาได้เสนอ

แนวทางการเปลี่ยนแปลงด้านการรายงานข่าวไว้ดังนี้ 1) ข่าวจะต้องสื่อสารด้วยภาพมากขึ้น ปัญหาเดิมของการรายงานข่าวที่ผ่านมาคือ นักข่าวไม่ได้เรียนรู้หรือไม่มีความสามารถพอที่จะนำเสนอภาพที่เหมาะสมลงในข่าว ทำให้ขาดการสื่อสารด้วยภาพที่เหมาะสม โดยจะต้องฝึกอบรมทั้งนักข่าวและบรรณาธิการในเรื่องการสื่อสารด้วยภาพ ช่างภาพและฝ่ายกราฟิกจะมีบทบาทสำคัญในการปรับตัวนี้ 2) ข่าวจะต้องใช้การผสมผสานสื่อดิจิทัลให้ดีกว่านี้ ตัวอย่าง “ข่าวเด่นประจำวัน” ที่ประสบความสำเร็จและมีผู้ติดตามจำนวนมาก เป็นนวัตกรรมที่ควรใช้ให้มากกว่านี้ นักข่าวควรใช้สื่อ เช่น จดหมายข่าว การแจ้งเตือนคำถามที่ถามบ่อย (FAQ) เสียงภาพ และสื่ออื่นๆ เพื่อช่วยในการรายงานข่าวมากขึ้น 3) ต้องทำข่าวสื่อกับด้วยวิธีใหม่ๆ บริการให้มากขึ้นเพื่อหาโฆษณา และ 4) ผู้รับสารจะต้องมีส่วนมากขึ้นในการรายงานข่าว เพราะกระบวนการสื่อข่าวแบบสองทาง ทำให้ผู้รับสารมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ซึ่งอิทธิพลของข่าวอาชญากรรม ส่งผลต่อบุคคลได้เนื่องจากปัจจัยทางด้านร่างกายของบุคคล ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ของบุคคลซึ่งมีอิทธิพลในด้านต่างๆ ทั้ง ด้านของกระบวนการคิด ด้านอารมณ์ อิทธิพลของการรับรู้ข่าวสารจากสื่อก่อให้เกิดการกระตุ้นอารมณ์ซ้ำๆ เช่น ภาพข่าวความรุนแรง ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกหดหู่ ความกลัว ความเศร้า หรือความตื่นเต้น ด้านพฤติกรรม การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ นำมาสู่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้รูปแบบพฤติกรรมจากการสังเกตพฤติกรรมและการกระทำของบุคคลอื่น โดยสังเกตจากรูปแบบการแต่งกาย การพูดท่าทาง และการยึดถือธรรมเนียมปฏิบัติตามตัวแบบ (Model) หรือจากกลุ่ม ซึ่งเมื่อได้รับชมภาพและเนื้อหารายละเอียดจากข่าวอาชญากรรม ฉะนั้นข่าวอาชญากรรมจึงเป็นการนำเสนอข่าวสารที่ให้ผู้อ่านได้ทั้งทางบวกและทางลบ และบ่อยครั้งข่าวอาชญากรรมยังเป็นประโยชน์สำหรับผู้กระทำผิดหลบหนีไป และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดให้ใช้ อย่างอิสระเสรีนั้นจึงมีโอกาสเกิดปัญหาที่สัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและ เยาวชนในด้านของกระบวนการคิด พฤติกรรมสามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกตข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจาก ต้นแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลความก้าวร้าว ทำให้บุคคลสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความ รุนแรงได้จากการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาความรุนแรงแฝงอยู่

อดิศร กล้าเชาว์ (2558) ได้อธิบายไว้ใน เรื่อง “พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวอาชญากรรมที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้เข้าชมหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 มีอายุระหว่าง 20-29 ปี มีจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 เป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 รายได้

เฉลี่ยอยู่ 5,001-10,000 บาท จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่า มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวอาชญากรรม บนหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ออนไลน์ นานๆ ครั้งจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 ใช้ระยะเวลาในการเข้าอ่าน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ โดยเฉลี่ยน้อยกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 82.1 มีอุปกรณ์ในการเปิดรับหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ คือ โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน ส่วนความถี่ ในการเปิดอ่าน 231 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.8 เปิดรับหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ที่บ้าน มีความถี่ 212 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.8

ความพึงพอใจของผู้เข้าอ่านข่าวประเภทอาชญากรรม บนเว็บไซต์หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ออนไลน์ภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.74 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีข่าว อาชญากรรมจากทั่วประเทศที่อ่าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.79 รองลงมาได้แก่ รูปภาพ และคลิปวิดีโอมี ความเหมาะสมชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.77 มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรม ละเอียด ครบถ้วน มี ค่าเฉลี่ย 3.76 ข่าวอาชญากรรมมีความรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 3.75 เนื้อหา ข้อเท็จจริง ความถูกต้อง มี ค่าเฉลี่ย 3.74 การพาดหัวข่าวอาชญากรรมน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.72 ข่าวถูกนำออกไปแพร่ในสื่อ โซเชียลมีเดีย มีค่าเฉลี่ย 3.72 และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ มีจรรยาบรรณ และจริยธรรมใน การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเด็ก และสตรีมีค่าเฉลี่ย 3.68

วรมน เมตไตรพันธ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้อ่านต่อ การรายงานข่าวอาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีในหนังสือพิมพ์รายวัน จากผลการศึกษา พบว่าการนำเสนอข่าวอาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีในปัจจุบัน ยังมีความไม่เหมาะสม อย่างมาก โดยเฉพาะการพาดหัวข่าว เกริ่นนำข่าว ที่มักจะใช้ภาษาที่สื่อให้เห็นถึงความรุนแรง เช่น ไอ้เหี้ยกาม ชยี้กาม รวมไปถึงนำเสนอประเด็น เรื่องเพศอย่างเด่นชัด ในขณะที่ภาพข่าว มีการ นำเสนอภาพศพ ในระยะใกล้ และการนำเสนอภาพข่าว ที่เป็นใบหน้าของเหยื่อจะมีความไม่ เหมาะสม มากกว่าภาพข่าวแบบอื่น โดยเฉพาะกลุ่มนักมนุษยชน มีความเห็นว่าสิ่งมวลงชน มักให้ ความสำคัญต่อการนำเสนอเพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว และบรรยายเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นมากจนเกินไป ซึ่งถือเป็นการนำเสนอข่าว อย่างไม่เหมาะสมอาจส่งผลนำมาสู่การ ลอกเลียนแบบ และการสร้างมายาคติแบบผิดๆ ให้กับสังคม อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวนี้ สามารถชี้ให้เห็นว่า การนำเสนอความรุนแรงในข่าวอาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีจะ ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้รับสารอย่างแท้จริงหรือไม่

ด้านความคาดหวังต่อการรายงานข่าวอาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรี จากผลการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนควรพัฒนารูปแบบการนำเสนอ ให้มีความหลากหลายทางข้อมูลมากขึ้นกว่าปัจจุบัน ที่มักจะมุ่งเน้นในการนำเสนอรายละเอียดของเหตุการณ์ รูปแบบที่จะถูกพัฒนาขึ้นควรมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนรูปแบบการรายงานข่าวอาชญากรรมทั่วไป เช่น การนำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการให้ข้อมูลแนวทางการจับกลุ่มผู้ก่อเหตุ มีการสอดแทรกให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และสิทธิของสตรี โดยรูปแบบการนำเสนอไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบข่าวเสมอไป อาจปรับเปลี่ยนเป็นการนำเสนอในแง่ของสารคดีเคียดข่าว หรือบทความบทวิเคราะห์ในขณะที่มีการใช้คำ หรือสมญานาม แม้จะผิดหลักการนำเสนอ แต่มีส่วนในการช่วยผู้รับชมข่าวเกิดความเข้าใจในข่าวที่นำเสนอมากยิ่งขึ้น

เจตน์ตนา เมืองลือ (2553) ศึกษาเรื่อง ความเชื่อถือการเสนอข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐของผู้อ่านในเขตเทศบาลเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ร้อยละ 52 เป็นผู้หญิง มีอายุการเป็นสมาชิกโดยเฉลี่ย 4 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 32.5 สมาชิกผู้อ่านประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 30.8 สมาชิกอ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไม่เจาะจงเวลา และอ่านในตอนเช้า ร้อยละ 31.9 และ 23.7 ตามลำดับ ชาวที่สมาชิกชอบอ่าน คือ ข่าวการเมืองร้อยละ 26.6 รองลงมาคือข่าวอาชญากรรมร้อยละ 19.5 สมาชิกส่วนใหญ่ชอบข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐคิดเป็นร้อยละ 76.3 ผลการศึกษาความน่าเชื่อถือการนำเสนอข่าวอาชญากรรมในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ทั้ง 9 ข่าว พบว่า สมาชิก ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ให้ความเชื่อถือในการนำเสนอข่าวระดับปานกลาง 5.23 ให้ความเชื่อถือมากในด้านการนำเสนอข่าวด้วยความจริง ได้คะแนนความเชื่อถือสูงกว่าด้านอื่น 5.54 คะแนนการเสนอข่าวด้วยความเป็นกลาง 5.34 ยึดมั่นในความดีงามของวิชาชีพ 4.93

นัฐณา ศรีสำราญ (2556) ได้ศึกษา ทักษะคติของประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการนำเสนอข่าวความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะคติเหตุการณ์จากการนำเสนอข่าวความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของสื่อโทรทัศน์กับกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทักษะคติทางด้านอารมณ์ในส่วนของเนื้อหาข่าวที่รุนแรง รองลงมาคือด้านพฤติกรรม และด้านความเข้าใจกลุ่มตัวอย่างคิดว่าเนื้อหาข่าวที่นำเสนอออกไปทำให้เกิดความหวาดกลัว ส่วนทักษะคติที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ภาพรวมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในขั้นรุนแรง รองลงมาคือ



เหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นทุกวัน และรู้สึกอคติกับประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้น้อยที่สุด

ธีรศักดิ์ อริยะอรุณ (2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับและความพึงพอใจต่อรายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม MEDIA NEWS CHANNEL ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นงานวิจัยที่ศึกษาความพึงพอใจจะความคาดหวังของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม MEDIA NEWS CHANNEL พบว่า เหตุผลที่ผู้ชมสนใจชมรายการข่าวทาง MEDIA NEWS เพราะมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด มีการนำเสนอแบบเล่าข่าว อธิบายได้ชัดเจน มองเห็นภาพ เนื้อหาข่าวมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเป็นกลาง ประเภทของข่าวที่สนใจชมเป็นข่าวการเมือง ที่มีผู้ดำเนินรายการข่าวมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว และมีการใช้ภาพประกอบข่าวทำให้มองเห็นภาพชัดเจน เข้าใจง่ายขึ้น การเปิดรับชมรายการข่าวทาง MEDIA NEWS ทำให้ทราบความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะข่าวเศรษฐกิจเป็นข่าวสารที่ผู้ชมนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือในการทำงาน ส่วนข่าวอาชญากรรมจะเป็นข่าวสารที่ชอบนำไปใช้ในการสนทนาหรือถกเถียงปัญหากับบุคคลอื่นได้

ดังนั้นจากแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด ผู้วิจัยจะนำมาเป็นขอบเขตในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวประเภทอาชญากรรมในมุมมองของประชาชน เพื่อการพัฒนาการนำเสนอข่าวในยุคที่วีดิทัศน์ ตามกรอบแนวคิดที่วางไว้เพื่อทำการศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังจะกล่าวในบทต่อไป